

2021

Verksamhets- berättelse

Årsredovisning

KK-stiftelsen ><

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling

380

projekt

finansierade med medel
från KK-stiftelsen pågick under 2021
runt om i Sverige.

3382

projekt

har KK-stiftelsen varit
med och finansierat sedan
starten 1994.

11,1

miljarder kronor

har utbetalats av
KK-stiftelsen i projektmedel
sedan starten.

68

projekt

har beviljats medel
av KK-stiftelsen
under 2021.

442

miljoner kronor

har beviljats under 2021 till
projekt vid Sveriges högskolor
och nya universitet.

27år

har KK-stiftelsen finansierat forskning och kompetensutveckling.

KK-stiftelsens historia

År 1994 bildades ett antal forskningsstiftelser av kapital från de avskaffade löntagarfonderna.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling, KK-stiftelsen, var en av dessa.

Stiftelsens uppgift sedan starten är att tillsammans med näringslivet finansiera forskning inom profilerade forskningsområden vid Sveriges högskolor och nya universitet. Dessutom har stiftelsen i uppdrag att stödja kunskaps- och kompetensutbyte mellan akademi och näringsliv.

KK-stiftelsen har hittills utbetalat 11,1 miljarder kronor i projektmedel.

2021, ett aktivt år för KK-stiftelsen
då arbetet med att bidra till att bygga
starka miljöer växlades upp.

Sidan 6

KK-stiftelsen bidrar till starka forsk-
nings- och utbildningsmiljöer i hela
Sverige. Ta del av hur beviljade medel
fördelades under 2021.

Sidorna 11–12 och 16–17

KK-stiftelsen ger lärosätena möjlig-
heter att utbilda för det livslånga
lärandet.

Sidan 20

Samproduktion som metod ingår i
stiftelsens uppdrag. Med stöd från
stiftelsen skapade samproduktion
mellan akademi och företag nytta över
hela landet under 2021.

Sidan 21

Text: **KK-stiftelsen**

Projektledning: **Eva Högström**

Grafisk form: **Magdalena Taubert**

● INTRODUCTION

Vd Eva Schelin	4
Styrelseordförande Elisabeth Nilsson	5
Året som gått	6

● VERKSAMHET

Verksamhetsbeskrivning	8
Beviljad finansiering 2021 per program	11
Utvärdering av KK-miljöer	13
Företagsforskarskola	14
Beviljad finansiering 2021 per lärosäte	16
Fördelning av beviljade medel	18
Kompetensutveckling och livslångt lärande	20
Samproduktion mellan akademi och näringsliv	21
Företag som samverkar	22
Stark miljö under uppbyggnad	24

● MEDARBETARE OCH ORGANISATION

Ledningsgrupp och kansli	26
Styrelse	27

● FINANSIELL REDOVISNING

Årsredovisning	29
Förvaltningsberättelse	30
Resultaträkning	35
Balansräkning	36
Noter	38
Underskrifter	42
Revisionsberättelse	43

Tack alla i KK-stiftelsens ekosystem

2021 präglades av full fart framåt för KK-stiftelsen, trots pandemi och nedstängningar. Vi har välkomnat nya medarbetare och haft fokus på att utveckla verksamheten för att på bästa sätt bidra till att stärka svensk konkurrenskraft.

EVA SCHELIN,
VD KK-STIFTELSEN

Näringslivet, som alltid är närvarande i de projekt som stiftelsen finansierar, präglas av utmaningar som till exempel elektrifiering, automatisering, nya sätt att använda material och hur varor och tjänster ska produceras. Vi är väldigt stolta över att KK-stiftelsen under 2021 fortsatt kunnat bidra både till kompetenshöjning och forskning som ger ny kunskap, och som kopplar till många av dessa utmaningar.

Sammanlagt beviljade KK-stiftelsen förra året 442 miljoner kronor till 68 projekt med 14 lärosäten som huvudsökande. Och vid 18 lärosäten pågick 380 samverkansprojekt med stöd från stiftelsen. Vi ser fram emot att ta del av resultaten av dessa projekt.

De senaste tio åren har KK-stiftelsen gått från att vara en traditionell finansiär av forskning och kompetensutveckling till en aktör som också stödjer lärosätenas strategiska utvecklingsförmåga. Erfarenheterna och lärdomarna av KK-miljöprogrammet har varit viktiga instrument i denna förflyttning (sid 13). Med grund i den utvärdering som gjorts av KK-miljöernas första tio år utvecklar vi nu våra insatser för att ännu bättre bidra till att lärosätena ska kunna bygga starka forsknings- och utbildningsmiljöer i samverkan med näringslivet. Under 2021 har stiftelsen förtydligat miljöfokus i utlysningarna. Under 2022 kommer dessa förändringar att omhändertas i bedömningsarbetet och utvecklingsarbetet fortsätter.

Förra året anlitade stiftelsen 51 bedömare av ansökningar och därtill 168 sakkunniga från hela världen. Arbetet de utför är centralt och oerhört viktigt för att vd och styrelse ska kunna fatta välgrundade beslut om avslag och beviljanden.

Det kapital som är grundförutsättningen för KK-stiftel-

sens verksamhet uppgick vid starten 1994 till 3,6 miljarder kronor. Hittills har 11,1 miljarder kronor betalats ut. Genom god förvaltning har kapitalet vuxit till att omfatta drygt 10,5 miljarder kronor vid utgången av 2021. Stiftelsen anlitar externa kapitalförvaltare av förmögenheten, och stegvis får den också en alltmer hållbarhetsinriktad profil.

KK-stiftelsen är också en del av den forskningspolitiska arenan. Under 2021 medverkade vi i flera debatter om forskning och kompetensutveckling.

Med detta sagt vill jag avsluta med att rikta ett varmt tack till alla som finns i stiftelsens ekosystem – våra 22 målgruppslärosäten, företag som inser vikten av att samproducera med akademien, bedömare, kapitalförvaltare, styrelse och medarbetare. Tack för att ni tillsammans bidrar till att KK-stiftelsen kan uppfylla sitt huvuduppdrag – att stärka Sveriges konkurrenskraft! ●

EVA SCHELIN, VD

KK-stiftelsens vision är att vara Sveriges bästa finansiär av forskning och kompetensutveckling.

- ▶ KK-stiftelsen ska vara en ledande aktör för forskning och kompetensutveckling som sker i samproduktion.
- ▶ KK-stiftelsens stöd utvecklar och upprätthåller starka forsknings- och utbildningsmiljöer.
- ▶ KK-stiftelsen stöd ökar det svenska näringslivets konkurrens- och innovationskraft, genom ett breddat och fördjupat näringslivsengagemang.
- ▶ KK-stiftelsen ska kontinuerligt arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats.

KK-stiftelsens övergripande mål är att stärka svensk konkurrenskraft.

ELISABETH NILSSON,
STYRELSEORDFÖRANDE
KK-STIFTELSEN

FOTO: STEN JANSIN

Med 25 års erfarenhet som bland annat vd för SSAB Merox, vd för Jernkontoret och landshövding i Östergötland är Elisabeth Nilsson sedan drygt två år KK-stiftelsens styrelseordförande.

Stärka och bygga upp

– Ordförandeposten är ett förtroendeuppdrag med stor samhällsnytta. Jag har dessutom förmånen att arbeta med både en mycket kompetent styrelse och ledning. KK-stiftelsens uppdrag att stärka svensk konkurrenskraft är tydligt och självfallet ledstjärnan i allt vi gör.

Varför behövs KK-stiftelsen?

– KK-stiftelsen har i uppdrag att stödja projekt som sker i samproduktion med näringslivet. Det ställer särskilda krav på de lärosäten vi finansierar. De behöver bygga starka samarbeten där näringslivet vill medverka. Både den inomvetenskapliga forskningen liksom den som bedrivs i nära samarbete med näringslivet och/eller det offentliga samhället måste vara stark, hålla hög kvalitet och vara dynamisk.

När det gäller relevant, avancerad utbildning baseras innehållet på högklassig forskning men också erfarenheter och behov från samarbeten med olika aktörer.

Stiftelsens stöd inom utbildning på högre nivå har lett till ökad kompetensförsörjning och stärker på så vis svensk konkurrenskraft.

– Långsiktigheten framåt är viktig att behålla. Vårt

arbete har bidragit till att stärka forsknings- och utbildningsmiljöer har kunnat utvecklas på olika håll i landet. Samtidigt har vi visat att det går att vara både snabba och nytänkande när nya behov uppstår. Det är väsentligt, såväl för svenskt näringsliv och offentlig verksamhet som för utbildnings- och forskningsinstitutioner, att det finns olika former för finansiering av forskning och utbildning. Behoven skiftar dessutom över tid och inom olika samhällsområden.

Vad minns du mest från året 2021?

– Pandemin har fortsatt att påverka det mesta. Jag är stolt över att vi kunde hitta nya former för arbetet.

Organisationen fungerade utmärkt, trots helt nya arbetsförhållanden. Trots svårigheter att mötas fysiskt, har arbetet löpt på mycket bra. Jag vill också lyfta det glädjande beskedet från regeringen om att utse Mälardalens högskola till universitet. ●

”Vi kan vara både snabba och nytänkande när nya behov uppstår.”

2021

Ett år med full fart

2021 fortsatte till stora delar i pandemins tecken.
KK-stiftelsen fortsatte med ett utökat digitalt arbetssätt med fokus
både på löpande arbete och utveckling av verksamheten.
Här är ett axplock av årets händelser.

Januari

Debatt om att MDH blir universitet

Helt rätt att Mälardalens högskola blir universitet enligt KK-stiftelsens vd Eva Schelin, som bemötte kritik på ledarplats i Svenska Dagbladet mot regeringsbeslutet.

Mars

KK-miljöer utvärderades

I mars var en utvärdering klar av de KK-miljöer som funnits i tio år och beviljats nära 1 miljard kronor av stiftelsen. Resultatet visade att KK-miljöprogrammet bidragit till betydande förändringar i rätt riktning vid de tre lärosätena Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde och Mittuniversitetet.

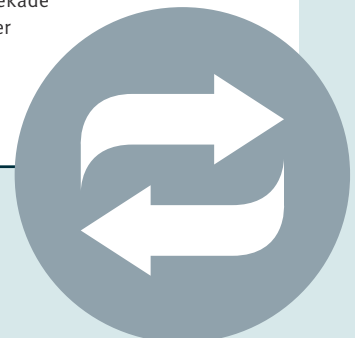

Panelsamtal om livslångt lärande

I samband med KK-stiftelsens vårlansering, där ett flertal program utlystes, hölls ett samtal som handlade om vikten av kompetensförsörjning och livslångt lärande. Deltog gjorde Anders Söderholm generaldirektör UKÄ, Tony Sandberg forskningschef Scania, Ulrika Wallén policyexpert Svenskt Näringsliv och Martin Hellström rektor Högskolan Väst.

Remissvar om innovationsstöd

KK-stiftelsen lämnade remissvar på betänkandet av den statliga utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor. Stiftelsen påpekade bland annat att innovationsstöddstrukturer kan vara bra men behöver utgå från lärosätenas kärnverksamhet i bred bemärkelse.

Maj

Debatt om vårändringsbudgeten

Eva Schelin skrev i maj en replik på KVA:s debattartikel i Svenska Dagbladet. I vårändringsbudgeten tilldelades fem mindre lärosäten markant större procentuella höjningar av forskningsanslagen än fem universitet. Därmed blev de fem universiteten "snuvade" på förväntad forskningssatsning enligt debattörer från KVA. KK-stiftelsen hävdade istället att denna fördelning var ett helt riktigt grepp – att ge de växande mindre lärosätena en extra injektion av statliga medel för forskning ger högre marginalnytta.

Högskola & samhälle i samverkan

När den återkommande konferensen Högskola & samhälle i samverkan arrangerades av Malmö universitet var KK-stiftelsen samarbetspartner. Stiftelsen bidrog också med en egen programpunkt om lärosätens stora betydelse för regional samverkan, och Eva Schelin medverkade även i ett panelsamtal om demokratisering av kunskapstillgångar och att skapa tillit till kunskap.

IVA:s 100-lista

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens, IVA:s, 100-lista lyfter fram tekniska och ekonomiska forskningsprojekt som kan utvecklas till innovationer och skapa samhällsnytta. Många av de lärosäten KK-stiftelsen stödjer lyckades få med projekt på listan. Stiftelsen är en av IVA:s samarbetspartners i projektet.

Investering i hållbara fastigheter

KK-stiftelsen bildade ett bostadsbolag, Granit Bostad, tillsammans med Afa Sjukförsäkringsaktiebolag, PRI Pensionsgaranti, Försäkringsbranschens Pensionskassa, Bliwa och Tenzing. Satsningen är en del i att utveckla och diversifiera stiftelsens kapital.

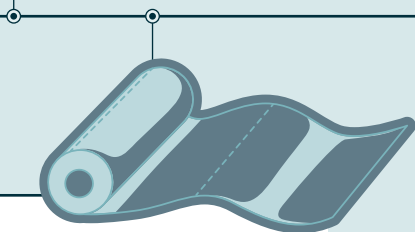
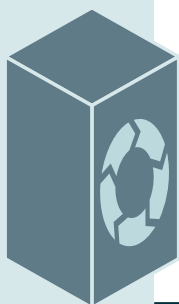
September

Lansering med panelsamtal

I samband med KK-stiftelsens höst-lansering, där ett flertal program utlystes, hölls ett panelsamtal som handlade om samverkan för ökat nyttiggörande. Deltog gjorde Emma Nehrenheim miljöchef Northvolt, Johan Schnürer rektor Örebro universitet, Johan Ödmark vd Swedish Incubators & Science Parks och Jenny Elfsberg avdelningschef Innovationsledning Vinnova.

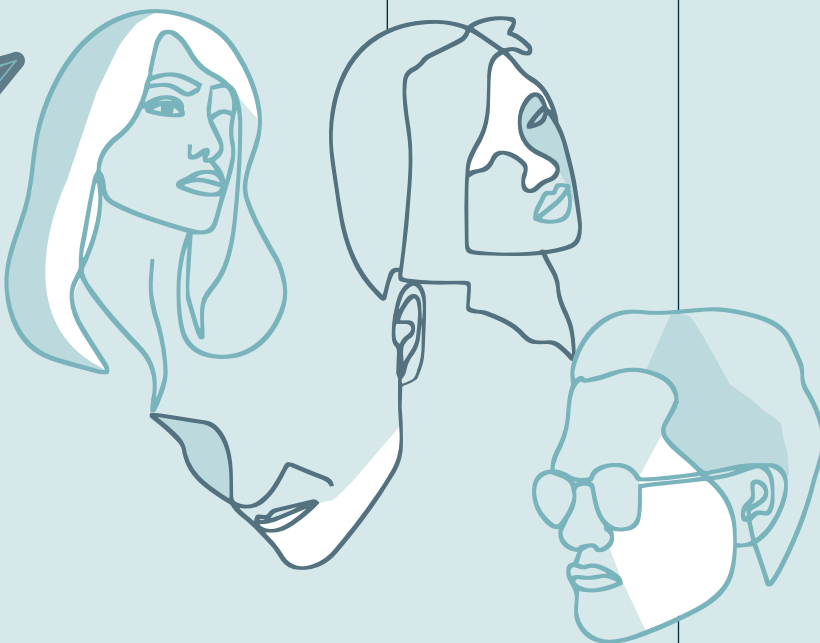
Bygga starka miljöer

I samband med lanseringen berättade stiftelsen om arbetet med att bidra ännu starkare till att bygga starka miljöer vid lärosätena. Bland annat förtydligas miljöfokus i utlysningarna och under 2022 omhändertas dessa förändringar i bedömningsarbetet.

Juni

I juni beviljade KK-stiftelsen 97 miljoner kronor till två nya forskningsprofiler. NeoPulp vid Mittuniversitetet beviljades 49 miljoner kronor för att utveckla nya perspektiv på massa- och papperstillverkningsprocesser, och bidra till att bredda användandet av fiberbaserade material. Forskningsprofilen E-PABS vid Gymnastik- och idrottshögskolan beviljades 48 miljoner kronor till forskning om hjärnhälsa.

125

December

KK-stiftelsen beviljade i december 125 miljoner kronor till forsknings- och utbildningsprojekt vid Högskolan Väst och Jönköping University. Projektet stärker utvecklingen av verksamheten inom lärosätenas KK-miljöer Primus och SPARK.

Sedan 1994 finansierar KK-stiftelsen forskning och kompetensutveckling vid Sveriges högskolor och nya universitet, när detta sker i aktiv samverkan med näringslivet. Målet är att bygga starka profilerade kunskapsmiljöer som samproducerar forskning och utbildning med näringslivet.

En finansiär med uppdrag att stärka Sveriges konkurrenskraft

Varje lärosäte har en ansvarig handläggare vid KK-stiftelsen, se kks.se.

Efter 27 år bidrar KK-stiftelsen fortfarande med finansiering av forskning och kompetensutveckling vid stiftelsens 22 målgruppslärosäten – Sveriges högskolor och nya universitet. Under den här tiden har en handfull av dessa lärosäten uppnått universitetsstatus.

- 1 Mittuniversitetet
- 2 Högskolan i Gävle
- 3 Högskolan Dalarna
- 4 Försvarshögskolan
- 5 Gymnastik- och idrottshögskolan
- 6 Konstfack
- 7 Kungl. Konsthögskolan
- 8 Kungl. Musikhögskolan
- 9 Stockholms konstnärliga högskola
- 10 Södertörns högskola
- 11 Karlstads universitet
- 12 Örebro universitet
- 13 Mälardalens högskola
- 14 Högskolan i Skövde
- 15 Högskolan Väst
- 16 Högskolan i Borås
- 17 Jönköping University
- 18 Högskolan i Halmstad
- 19 Linnéuniversitetet
- 20 Blekinge Tekniska Högskola
- 21 Högskolan Kristianstad
- 22 Malmö universitet

KK-stiftelsens program

KK-stiftelsen har tio programformer. Vissa är primärt inriktade på utveckling av forskning, medan andra främst inriktar sig på utveckling av utbildning på avancerad nivå och forskarnivå.

Stiftelsen vill stödja byggandet av starka forsknings- och utbildningsmiljöer som skapar värden för såväl akademi som näringsliv och samhälle. Programmen är utformade för att bidra till att miljöer långsiktigt kan etablera och upprätthålla en stark nationell och internationell vetenskaplig eller konstnärlig position som också utgör ett profilområde för lärosätet.

En stark miljö balanserar och integrerar lärosätets kärnuppgifter; utbildning, forskning och samverkan.

Ambitionen är att lärosätena ska använda programmen för att långsiktigt och strategiskt utveckla sin verksamhet.

Utlisningar två gånger per år

KK-stiftelsen utlyser två gånger per år program att söka medel ifrån. Respektive program går i regel att söka en gång per år. Programformerna kan vara aktuella vid olika tillfällen beroende på i vilket skede av sin utveckling en forsknings- och utbildningsmiljö befinner sig. Arbetet med att identifiera vilken eller vilka programformer som kan vara lämpliga att söka medel från kan med fördel ske i dialog mellan lärosätet och stiftelsen. ►

Programmen utgör viktiga byggstenar i utvecklingen av starka forsknings- och utbildningsmiljöer.

Program

PROSPEKT syftar till att stärka nydisputerade i utvecklingen mot att bli självständiga forskare, och samtidigt bidra till utveckling och förnyelse vid lärosätet och hos deltagande företag.

HÖG syftar till att bidra till utveckling av nya forskningsområden eller förnya befintliga forskningsmiljöer, samt att bidra till stärkt konkurrenskraft för deltagande företag.

EXPERTKOMPETENS syftar till att ge lärosätena möjlighet att tillsammans med näringslivet utveckla flexibla utbildningar på avancerad nivå för yrkesverksamma.

AVANS syftar till att ge lärosätena möjlighet att utveckla utbildningsprogram på avancerad nivå, och samtidigt stärka den forskningsnära utbildningen.

NU syftar till att ge lärosätena möjlighet till utveckling av nätbaserade kurser med näringslivsrelevans på avancerad nivå och forskarnivå, och samtidigt bidra till internationell positionering.

REKRYTERINGAR syftar till att ge lärosätena möjlighet att knyta till sig strategiskt viktig kompetens och stärka befintliga forsknings- och utbildningsmiljöer.

SYNERGI syftar till att knyta samman flera delprojekt som ger lärosätena möjlighet att tillsammans med näringslivet adressera en större avgränsad kärnfråga med relevans både för akademi och näringsliv.

FORSKNINGSPROFILER syftar till att långsiktigt ge lärosätena möjlighet att tillsammans med näringslivet utveckla och internationellt positionera en utvald och strategiskt viktig del av sin forskningsverksamhet.

FÖRETAGSFORSKARSKOLOR syftar till att stärka lärosätets forsknings- och utbildningsmiljö, och samtidigt tillgodose näringslivets kompetensbehov genom forskarutbildning som bedrivs i samproduktion.

KK-MILJÖER syftar till att ge lärosätesledningarna ett verktyg för att långsiktigt och strukturerat driva arbetet med profilering av forskning och utbildning på avancerad nivå. Programmet har ingen ordinarie utlysning utan en kvalificeringsprocess kan inledas efter att lärosätets ledning anmält intresse och initierat en dialog med stiftelsen. ►

KK-stiftelsen pekar inte ut ämnesområden inom utlysningarna. Programmen är öppna för alla vetenskapliga och konstnärliga områden.

Alla ansökningar som inkommer till KK-stiftelsen bedöms av externa bedömargrupper. I program som avser vetenskaplig eller konstnärlig forskning bedöms också ansökningarnas vetenskapliga eller konstnärliga kvalitet av internationella sakkunniga inom respektive ämnesområde.

Samproduktion med näringslivet

Samverkan med näringslivet – vilket KK-stiftelsen kallar för samproduktion – utgör en central del i finansieringslogiken. De projekt som stiftelsen finansierar ska utformas i nära och aktivt samarbete med näringslivet, och oftast med en medfinansiering från näringslivet som motsvarar KK-stiftelsens insats. Stiftelsen pekar inte ut ämnesområden inom sina utlysningar. Programmen är öppna för alla vetenskapliga och konstnärliga områden. Val av inriktning gör forskarna och lärosätena själva i samverkan med näringslivet. På så sätt säkerställs att innehållet är

både relevant och efterfrågat av det omgivande samhället, samtidigt som det bidrar till den vetenskapliga eller konstnärliga ämnesutvecklingen.

Analys och utvärdering leder till verksamhetsutveckling

Stiftelsen arbetar med analys och utvärdering för att säkerställa att de programformer som erbjuds är effektiva verktyg. Analyser görs både av externa experter och internt av KK-stiftelsen.

Uppföljningar och utvärderingar skapar förutsättningar för att utveckla program och insatser, så att effekterna för såväl lärosäten som näringsliv och det omgivande samhället blir så bra som möjligt. Mer specifikt handlar det om att identifiera vad insatserna kan medföra i termer av till exempel företags tillgång till kunskap och kompetens, upplevt samarbete mellan näringsliv och akademi samt vetenskaplig utveckling. Uppföljningar och utvärderingar ligger också till grund för utveckling av kunskapsspridning. ●

Utlsysningar 2021

	Vår	Höst
PROSPEKT	●	
HÖG		●
EXPERTKOMPETENS	●	●
AVANS		●
NU		●
REKRYTERINGAR	●	
FÖRETAGSFORSKARSKOLOR	●	
SYNERGI		●
FORSKNINGSPROFILER		●

Programmen utlyses årligen antingen vid en vår- eller höstansering. De senaste åren har lanseringarna webbsänts.

Forskning och utbildning växer sig starkare

Under 2021 beviljade KK-stiftelsen finansiering om totalt 442 miljoner kronor inom sina program. Tillsammans bidrar satsningarna på forskning och kompetensutveckling till att bygga starka miljöer vid lärosätena.

Störst finansiering genererade programmet *Forskningsprofiler*, med projektmedel om 195 miljoner kronor. Projekten ges nu möjlighet att under sex till åtta år utveckla stark forskning med tydlig näringslivsrelevans, som samtidigt bidrar till lärosätets profilering.

Genom programmet *Prospekt* fick åtta forskare i början av sina karriärer möjlighet att under två år självständigt driva forskningsprojekt i samproduktion med näringslivspartners. Bland annat ska ett projekt vid Örebro universitet leda till nya sätt att rena avlopp från läkemedel och smittoämnen.

Inom programmet HÖG beviljades hela 84 miljoner till 20 stycken projekt på ett till fyra år. Vid Högskolan

i Borås ska forskare studera utveckling av multilagertextilier för trycksårsprevention och inkontinensapplikationer. Ett annat exempel är ett projekt som beviljades vid Mälardalens högskola, och som handlar om tvärvetenskaplig optimering av hybrid-elektriska och vätgasdrivna flygplan.

Utbildningsprogram viktigt för svensk kompetensförsörjning

Behovet av kompetensförsörjning för näringslivet och möjligheten till ett livslångt lärande fortsätter att vara av stor betydelse, inte minst för att öka svensk konkurrenskraft.

I KK-stiftelsens programutbud finns flera program med syfte att bidra till det livslånga lärandet.

Inom programmet *Expertkompetens* beviljade stiftelsen ett projekt vid Ble-

kinge Tekniska Högskola för att utbilda yrkesverksamma inom informations-säkerhet. Syftet med projektet är att bidra till att hantera de stora utmaningar på området som företag och organisationer står inför.

Inom Företagsforskarskolor är samverkan med näringslivet tydligt integrerat. Bland annat har forskarstuderande, förutom en formell handledare vid lärosätet, alltid en mentor vid ett företag. En forskarskola inom hälsoinnovation kan nu startas tack vare ett bidrag på 26 miljoner kronor från KK-stiftelsen.

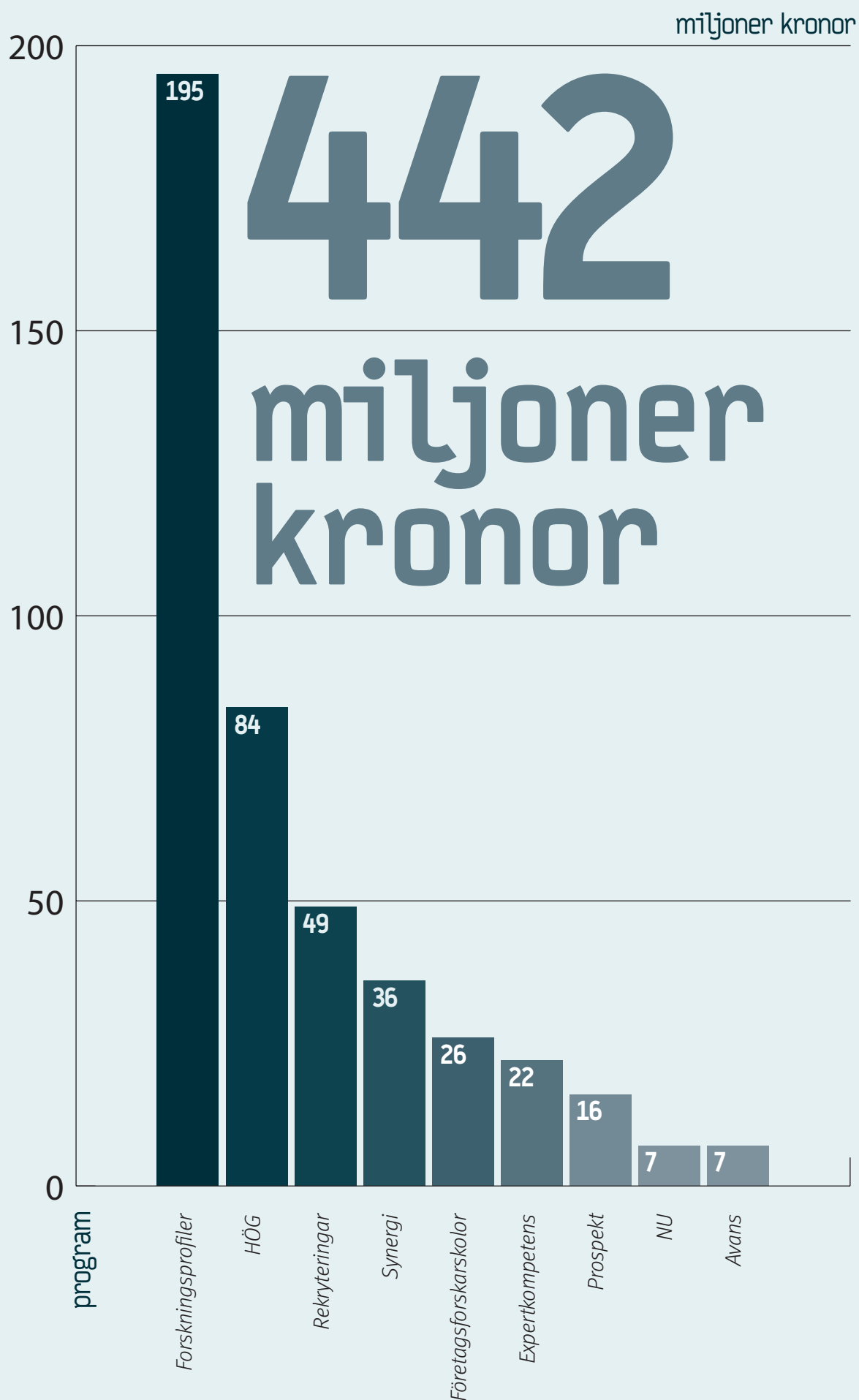
Forskarskolan ska koordineras av Högskolan i Halmstad och är ett samarbete mellan så många som sju lärosäten och därtill företag, regioner och kommuner. ●

FOTO: BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA

”För att säkerställa att utbildningen blir relevant och baseras på de senaste forskningsrönen tas den fram i samproduktion med näringslivet.”

TONY GORSCEK, PROFESSOR OCH ANSVARIG FÖR DET BEVILJADE PROJEKTET INOM PROGRAMMET *EXPERTKOMPETENS* VID BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA.

Utvärdering av KK-miljöer på tre lärosäten

Under 2021 genomförde KK-stiftelsen en utvärdering av de KK-miljöer vid Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde och Mittuniversitetet som avslutades efter tio år.

Totalt har nära 1 miljard kronor beviljats lärosätena inom ramen för KK-miljöprogrammet.

De tre miljöer som har utvärderats är Transformative Technologies vid Mittuniversitetet, Forskning för innovation vid Högskolan i Halmstad och INFINIT vid Högskolan i Skövde.

Utvärderingen har studerat ett antal parametrar som är avgörande för utvecklingen av starka och profilerade miljöer vid högskolor och nya universitet. Det handlar om sådant som strategisk och organisatorisk förmåga, förmåga till vetenskaplig profilering och genomslag, förmåga till samverkan och samproduktion med näringsliv, förmåga till resurssäkring och att utveckla en balans mellan forskning och utbildning.

Under tioårsperioden har KK-miljöprogrammet sammanfört fler än 240 näringslivspartners i ungefär 200 projekt genom nyttjande av stiftelsens alla programformer. Totalt har 191 doktorsavhandlingar, 120 licentiatavhandlingar och 610 masterexamina slutförts inom miljöerna. Totalt har 3 491 sakkunniggranskade publikationer publicerats, varav 1 931 har sampublicerats med forskare från 76 olika länder.

– **Resultatet visar** att KK-miljöprogrammet under tioårsperioden bidragit till betydande förändringar vid de tre läro-

sätena. Förutom att ha genomfört forskning och utbildning av hög kvalitet, i samproduktion med näringslivspartners, har miljöerna och lärosätena inom programmet förstärkt sina strategiska och organisatoriska förmågor. Vi tar med insikterna från utvärderingen till vårt fortsatta arbete med KK-miljöprogrammet och i vårt övriga stöd till starka miljöer, säger Eva Schelin, vd vid KK-stiftelsen. ●

En KK-miljö är en prioriterad del av ett lärosätes verksamhet. Den är oftast uppbyggd kring flera forsknings- och utbildningsmiljöer eller centra, vars verksamhet lärosätet samlat vill stärka och profilera i linje med sin övergripande strategi.

Att kvalificera till att bli KK-miljö sker efter en godkänd kvalificeringsprocess, där första steget är en intresseanmälan till KK-stiftelsen från lärosätesledningen. Programmet utlyses inte.

*Läs mer om utvärderingen och
KK-miljöprogrammet på kks.se*

Doktorander stärker svensk tillverkningsindustri

Forskarskolan Innofactory har bedrivits i samarbete mellan Mälardalens högskola och några av Sveriges största tillverkningsföretag. När projektet avslutades 2021 hade det lett till att ytterligare forskarskolor startats och den akademiska miljön stärkts. Samtidigt har industridoktoranderna förbättrat produktionssystem och infört ett hållbarhetstänk i tillverkningen.

FOTO: MÄLARDALENS HÖGSKOLA, JONAS BILBERG

Upp tv: Vid uppstarten av forskarskolan, här framför Innofactorylokalen på campus i Eskilstuna. På bilden 13 av forskarskolans 20 industridoktorander.

Ned tv: Diskussioner mellan två seniora forskare (t.v.) Anders Fundin och Sten Grahns och (t.h.) doktoranderna Narges Asadi (Volvo CE), Catarina Bojesson (Bombardier/MDH) och Farhad Norouzilame (LEAX).

Ovan: Industridoktoranderna Natalia Svensson Harari (Volvo CE) och Mats Ahlskog (Volvo GTO).

ANNA GRANLUND
ANSVARIG INNOFACTURE,
MÄLARDALENS HÖGSKOLA

ANNA SANNÖ
FORSKNINGSSTRATEGICHEF PÅ VOLVO
CONSTRUCTION EQUIPMENT

Inno-*facture* startade 2012 vid Mälardalens högskola med 15 doktorander och i samarbete med bland annat Volvo, ABB och Scania, samt med finansiering av KK-stiftelsen. 2014 tillkom ytterligare 5 doktorander i Inno-*facture*+

– Det fanns ett intresse både från akademien och från företagen att starta ett gemensamt projekt. Det blev innovativ produktionsutveckling, där vi hade gjort mycket forskning och företagen behövde ny kunskap, säger projektledaren Anna Granlund vid Akademien för Innovation, design och teknik på Mälardalens högskola.

Fokus för forskningen har framför allt varit inom design och förändring av produktionssystemen, innovativ produktionsutveckling, industrialisering av nya produkter samt hållbar produktion och tillverkning.

– Företagen har ställt om och förändrat såväl själva tillverkningsprocessen som produkterna, till exempel har Scania vidareutvecklat sitt arbetssätt och sin design av lösningar för samarbetet mellan människa och robot, säger Anna Granlund om några resultat av forskarskolan.

Hon tillägger att Inno-*facture* även har haft stor betydelse för högskolan. Det handlar dels om ny forskning i form av 234 vetenskapliga publikationer, dels om att 17 personer från gruppen har disputerat eller förväntas göra det inom kort, medan resterande tre har tagit sin licentiatexamen.

– Industridoktoranderna har en god insikt om företagens problematik samtidigt som de har spetskunskaper inom forskningsområdet. Dessutom har de varit bra för grundutbildningen som gästföreläsare på högskolan och initierat exjobb på sina företag. De har verkligen blivit en brygga mellan industrin och akademien, säger Anna Granlund.

Inno-*facture* avslutades 2021 och har gett ringar på vattnet i form av två nya forskarskolor, Array och Indtech. Inriktningen är nu ännu mer mot automation, digitalisering och det som benämns industri 4.0, eller den fjärde industriella revolutionen.

– Inno-*facture* har gett ”spinoff” och ökat kunskapen

om de här frågorna och också bidragit till att stärka svensk tillverkningsindustri, säger Anna Granlund.

En av industridoktoranderna är Anna Sannö som i dag är forskningsstrategichef på Volvo Construction Equipment, där hon också skrev sin avhandling om hållbarhet i produktionen.

– Som industridoktorand ser du mer pragmatiskt på de problem som du tar dig an. Du får också en annan förståelse för komplexiteten i en organisation. Vi kunde testa frågeställningarna i verkligheten, istället för att sitta på ett universitet och skapa modeller som sedan kanske inte fungerar i verksamheten, säger hon.

Det finns också utmaningar med samproduktion, det vill säga att akademi och näringsliv gemensamt formulerar och bearbetar en forskningsfråga. En är att skapa tillit från industrin så att forskningen kommer framåt.

– En annan utmaning är att fokus blir på det dagliga arbetet. Inom industrin är det ofta viktigt att hitta snabba lösningar. Det gäller att hitta en bra gemensam problemformulering och att göra en noggrann planering, säger Anna Sannö.

I sin nuvarande roll arbetar hon för att få in ännu mer forskning på Volvo Construction Equipment, bland annat genom att bjuda in till webinarium med olika forskare.

– Samproduktion är ett framgångskoncept! Vi ser många fördelar med att ha studenter och forskare på plats för att lösa problem, till exempel inom vårt initiativ Factory 4 tomorrow.

Och att forskning kan leda till konkreta resultat såg hon redan under sin egen doktorandtid.

– Det jag är mest stolt över är att jag hjälpte Volvo CE:s målerier, bland annat i Hallsberg med att ställa om sin tillverkningsprocess i en mer hållbar riktning. I dag har de fyra exjobbare på plats och söker verkligen aktivt efter ny kunskap i samverkan med flera universitet, avslutar Anna Sannö. ●

TEXT: CARINA JÄRVENHAG

Den totala finansieringen under 2021, 442 miljoner kronor, fördelades på 14 av KK-stiftelsens målgruppslärosäten. I år fick Kungl. Musikhögskolan för första gången ett projekt beviljat. Högskolan Väst placerade sig i topp och beviljades mest medel, 75 miljoner kronor totalt.

Årets beviljade medel gick till 14 lärosäten

75

MILJONER KRONOR
**Högskolan
Väst**

65

MILJONER KRONOR
**Mitt-
universitetet**

65

MILJONER KRONOR
**Jönköping
University**

49

MILJONER KRONOR
**Örebro
universitet**

48

MILJONER KRONOR
**Gymnastik- och
idrottshögskolan**

14 av KK-stiftelsens 22 målgruppslärosäten beviljades medel inom 2021 års utlysningar. Kungl. Musikhögskolan som fick sitt första projekt beviljat ska nu utveckla en tvärvetenskaplig masterutbildning där musik och teknik samverkar.

FOTO: MELINA HÄGLUND

”Vi är oerhört glada och stolta. I programmet AIM vill vi utbilda musiker med en tvärvetenskaplig förståelse som kan hantera sociala och tekniska utmaningar i en bred musikteknologisektor och på ett innovativt sätt i kulturlivet och samhället. Detta anknyter till vårt strategiska mål att stärka musikens position i samhället samt utveckla musikerrollen för framtidens musikliv.”

HELENA WESSMAN, REKTOR VID KUNGL. MUSIKHÖGSKOLAN

Högskolan Väst beviljades mest medel

Störst andel medel gick till Högskolan Väst som beviljades 75 miljoner kronor, varav 74 miljoner till till KK-miljön Primus. Det största projektet inom den satsningen handlar om att utveckla spetsforskningen inom svetsbaserad additiv tillverkning.

Även Jönköping University beviljades medel till sin KK-miljö SPARK, 52 miljoner kronor gick hit. Inom miljön utvecklas forskning och utbildning med fokus på kunskaps-

intensiva produkter och processer. Satsningen på KK-miljöerna är strategisk och långsiktig. Dessa två lärosäten går under 2022 in på sitt femte respektive sjätte år av en period på tio år.

Rejåla lyft för flera lärosäten

Högskolan Väst står därmed också för den största ökningen av beviljade medel, från 19 miljoner 2020 till 75 miljoner 2021. Ett rejält lyft blev det också för Gymnastik- och idrotthögskolan som gick från 1 miljon kronor beviljat 2020 till 48 miljoner kronor 2021.

Även vid Mittuniversitet lyckades man väl med sina ansökningar under året och gick från 23 miljoner kronor i beviljade medel 2020 till 65 miljoner kronor 2021. Mittuniversitetet beviljades bland annat medel inom programmet *Forskningsprofiler* till satsningen NeoPulp som ska bidra till att bredda användandet av fiberbaserade material.

Gemensamt för dessa tre lärosätens stora ökningsar i beviljade medel är att de till stor del utgörs av beviljade projekt inom programmet *Forskningsprofiler* som är stora satsningar över 6–8 år.

Flest projekt till Högskolan Väst och Örebro universitet

Totalt beviljades 68 projekt under 2021. Högskolan Väst beviljades finansiering för flest projekt, totalt 12 stycken. Örebro universitet fick 11 projekt beviljade. Vid båda dessa lärosäten finns nära samverkan med näringslivet vilket bidrar till att driva utvecklingen av en konkurrenskraftig forsknings- och utbildningsverksamhet.

De sökande forsknings- och utbildningsmiljöerna vid dessa lärosäten har arbetat strategiskt med KK-stiftelsens programformer under lång tid, och även årets beviljade projekt är tydliga strategiska byggstenar i den fortsatta utvecklingen. ●

Beviljade projekt 2021

	Program	Beviljat belopp (mnkr)	Summa beviljade projekt
Blekinge Tekniska Högskola			
Professionell Master i Informationssäkerhet (PROMIS)	Expertkompetens	21 582 152	
Nätbaserade utbildning för Digitalisering och Industry 4.0-NU4DI	NU	17 333 882	
Utvärdering av kostnad/nytta av kontinuerlig programvaruteknik	Prospekt	2 069 891	
Biträdande Lektor i Programvaruteknik med inriktning Kontinuerlig Utveckling av Mjukvaruintensiva Produkter och Tjänster	Rekryteringar	2 806 559	
Universitetslektor i spelteknik	Rekryteringar	2 971 123	31 163 608
Gymnastik- och idrottshögskolan			
E-PABS - ett center of excellence i Fysisk aktivitet, hälsosamma hjärnfunktioner och hållbarhet	Forskningsprofiler	47 523 779	47 523 779
Högskolan i Borås			
Utveckling av tredimensionella multilagertextilier för trycksårsprevention och inkontinensapplikationer	HÖG	4 587 125	
Rekrytering av biträdande lektor i avancerad textil teknik med fokus på Nonwoven och återvunnen fiber	Rekryteringar	2 148 504	6 735 629
Högskolan i Gävle			
Prediktivt underhåll ur ett systemperspektiv	HÖG	3 916 238	3 916 238
Högskolan i Halmstad			
Nationell forskarskola i Hälsoinnovation	Företagsforskarskolor	25 920 000	25 920 000
Högskolan Väst			
Digitalisering och utveckling av utbildning inriktad mot elektriska fordon	NU	1 500 000	
NDT, adjungerad lektor, Dr Anders Rosell	Rekryteringar	712 806	
Biträdande lektor Automation	Rekryteringar	2 349 309	
TS, adjungerad lektor, Dr Anders Thibblin	Rekryteringar	768 334	
IAMSuper – Förbättra förståelsen av mikrostrukturbildning i additivt tillverkade Ni-baserade superlegeringar genom modellering	Prospekt	1 944 630	
KK-MILJÖ	EcoCoat – Mot miljövänliga motorer för tunga fordon: Konstruerade termiska spraybeläggningar	HÖG	2 706 000
	ReStart II	HÖG	4 309 921
	Dedicate	Forskningsprofiler	49 200 000
	Digitalisering för hållbar hälsa på arbetsplatsen	HÖG	4 909 993
	MOULIN – Steg 3 (3 delprojekt)	NU	2 460 000
	Lektor inom batteriåtervinning för elfordon	Rekryteringar	2 749 997
	Adjungerad lektor till företag, Dr. Kristina Eriksson	Rekryteringar	1 817 529
			75 428 519
Karlstads universitet			
Smart villages: Framtidens hållbara samhällen i Sverige (SVIS)	HÖG	3 829 170	
Icke-teknisk skuld i storskalig agil mjukvaruutveckling	HÖG	3 705 600	
ProzBE Avans Bioekonomi	Avans	2 355 079	
Förbättrade metoder för process- och kvalitetskontroll med digitala verktyg	Synergi	11 837 994	
Adjungerad Professor till Ericsson	Rekryteringar	2 565 917	
Lektor i Optimerade industrisystem och produktionslinjer genom digitalisering	Rekryteringar	2 769 461	
Biträdande Lektor i AI för förnybara energikällor och smarta elnät i industrin	Rekryteringar	2 645 387	
Biträdande lektor i additiv tillverkning	Rekryteringar	2 711 381	
Biträdande lektor i Byggteknik	Rekryteringar	2 880 000	
Biträdande lektor i nätverkade system och mjukvara för hälso- och sjukvård	Rekryteringar	2 645 387	37 945 375
Kungl. Musikhögskolan			
Konsten i musik, ljud och teknologi – en interdisciplinär master i musik	Avans	2 399 192	2 399 192

	Program	Beviljat belopp (mnkr)	Summa beviljade projekt
Linnéuniversitetet			
Uppskalning av energireovering genom smart design och en affärsmodell för one-stop-shop	HÖG	3 662 987	
Plattform med flera funktioner i Östersjön – hållbar havsbaserad vindkraft, vattenbruk, turism och ekosystem restaurering	HÖG	4 536 104	
Prediktering av återfjädring i polymera material	HÖG	2 572 800	
Biträdande lektor i hybrid och samverkanskonstruktioner	Rekryteringar	2 599 404	13 371 295
Malmö universitet			
Cellmembranmimetiska biosensorer för diagnos av spermernas befruktningspotential	Prospekt	1 855 829	1 855 829
Mittuniversitetet			
AMSUSS – Additiv tillverkning av super-duplexlegeringar	HÖG	4 596 000	
MASAM – Masterutbildning i additiv tillverkning	Avans	2 321 995	
Forskningsprofil NeoPulp-Nytt perspektiv till egenskapsutveckling hos massafibrer	Forskningsprofiler	49 200 000	
LFMV – Light field som möjliggörare för multikameraövervakning och fotografisk VR	Prospekt	1 542 080	
EDGY – Embedded Deep Learning Systems	Prospekt	1 821 568	
Professor i Maskinteknik med inriktning mot experimentell mekanik	Rekryteringar	2 400 000	
Internationell gästprofessor i kemiteknik, inriktning vedbaserade fiber och material	Rekryteringar	432 000	
FIBMEC – Biträdande lektor i kemiteknik med inriktning mot fibermekanik	Rekryteringar	2 418 965	
Internationell gästprofessor i grön kemi-NovCatCell-Luque	Rekryteringar	432 000	65 164 608
Mälardalens högskola			
Utveckling av uppdrag och förmågor för system-av-system (MACE4SoS)	HÖG	4 785 211	
Modellbaserad DevOps av mjukvaruproduktlinjer för cyberfysikaliska system (MoDev)	HÖG	3 968 005	
THEMIS – Tvärvetenskaplig Optimering av Hybridelektriska och Vätgasdrivna Flygplan	HÖG	4 799 912	
Biträdande lektor i experimentell värme- och massöverföring	Rekryteringar	2 460 192	
Internationell gästprofessor i hållbara energisystem – Umberto Desideri	Rekryteringar	660 000	16 673 321
Stiftelsen Högskolan i Jönköping			
System för ledarskapsutveckling	Synergi	12 000 000	
Hållbart Ägande -Kompetensutveckling för Företagsledare	NU	1 800 000	
KK-MILJÖ	IFT: Jönköping – Innovativ Gjuteriteknologi	Forskningsprofiler	49 199 967
	Adjungerad Lektor i Material och Tillverkning	Rekryteringar	1 047 699
	Adjungerad specialist till Virtual Manufacturing Sverige AB	Rekryteringar	1 334 160
			65 381 826
Örebro universitet			
Östrogens effekt på uropatogena E. coli	HÖG	4 521 600	
Integrerad toxikologisk utvärdering av sulfidinnehållande jord stabiliserad för återvinning i anläggningsändamål	HÖG	4 799 914	
NICE: robust navigering i föränderliga miljöer	HÖG	3 813 653	
Melanocortinsystemet som nytt mål för behandling av vaskulär sjukdom	HÖG	4 692 966	
Immunometabolism: molekylsamtal som styr immunrespons och resolution vid COVID-19	HÖG	4 784 934	
Statusen hos ekosystemfunktioner hos förorenade marker utvärderade in situ med hjälp av växt- och mikrobindikatorer	HÖG	4 299 883	
Team av robotar som arbetar för och med människor (TeamRob)	Synergi	11 975 596	
Utvärdering av nya läkemedelskandidater mot kardiovaskulär sjukdom	Prospekt	2 364 480	
Hämning av endotel-till-mesenkymal övergång in vitro	Prospekt	2 319 600	
Utvärdering av kemisk oxidationsteknik för avlägsnande av mikroföroreningar och mikroorganismer från kommunalt avloppsvatten	Prospekt	2 278 604	
Universitetslektor i biomedicin med inriktning mot molekylärvirologi, -genetik och vaccinutveckling	Rekryteringar	2 857 478	48 708 708
Totalt		442 187 927	

FOTO: PIXABAY

KK-stiftelsen främjar livslångt lärande

KK-stiftelsen har gedigen erfarenhet av att bevilja medel till kompetensutveckling som stöder ett livslångt lärande. Såväl stiftelsens egna som målgruppslärosätenas erfarenheter kan tjäna som goda exempel för andra finansiärer och lärosäten.

Arbetslivet är på väg att förändras i grunden – en förändring som drivs av ökad digitalisering och klimatomställning. Nya arbeten tillkommer, medan andra försvinner. Ytterligare några förändras helt. Dessutom kommer vi att jobba längre upp i åldrarna. Det betyder att vi kommer att behöva fort- och vidareutbilda oss allt oftare – vilket har satt fokus på det livslånga lärandet.

– Samhällsdebatten har förändrats. Det är mycket mer fokus på livslångt lärande, vilket innebär att vårt program för livslångt lärande är hetare än någonsin, säger Maria Dollhopf, som är programansvarig vid KK-stiftelsen.

KK-stiftelsens program *Expertkompetens* riktar sig till lärosäten som tar fram kompetensutvecklande kurser för yrkesverksamma. I programmet – som ska drivas i nära samverkan med näringslivet – ska specialistkunskaper som finns inom akademien matchas med kompetensbehovet som finns inom näringslivet.

– Vi har lång erfarenhet av att ge våra målgruppslärosäten möjligheter att utbilda för det livslånga lärandet. Framförallt vårt program *Expertkompetens* är ett mycket effektivt verktyg att använda sig av, säger Maria Dollhopf.

I juni 2021 ändrades högskolelagen och lärosätenas ansvar för livslångt lärande skrevs in. Det betyder att alla landets lärosäten nu ska ta ansvar för att utbilda yrkesverksamma.

I Regeringskansliet hanteras frågan om kompetensut-

veckling bland annat av arbetsgrupper inom regeringens samverkansprogram för kompetensförsörjning och livslångt lärande, där KK-stiftelsen är representerade.

Marie Wall är projektledare för samverkansprogrammet i Regeringskansliet. Arbetet har pågått sedan 2019 och fortsätter mandatperioden ut. Det har två mål.

– Dels ska individer kunna lära om och kontinuerligt utvecklas så att de är attraktiva på en arbetsmarknad i förändring. Dels ska företag kunna växa i Sverige genom att kunna anställa den personal de behöver, säger hon. Strukturuomvandlingen är inte enbart av ondo, säger hon.

– Det kan också öppna fantastiska möjligheter för ett land som Sverige att vara ledande inom olika områden, men för att förverkliga detta måste vi se till att det finns personer med den kompetens företagen behöver, säger Marie Wall.

I samverkansprogrammet finns tio arbetsgrupper, sammansatta av bland annat representanter för regioner, arbetsmarknadens parter, näringsliv och akademier. Arbetet har gett flera konkreta resultat. Bland annat håller man nu på att stärka förutsättningarna för olika myndigheter att dela data, för att bättre kunna ge vägledning och matchning till studier och jobb. Arbetsgrupperna har även tagit fram en gemensam rapport, med förslagen från de olika arbetsgrupperna, som har lämnats till regeringen. ●

TEXT: SIV ENGELMARK

Antal
pågående
projekt
2021

1–10

10–20

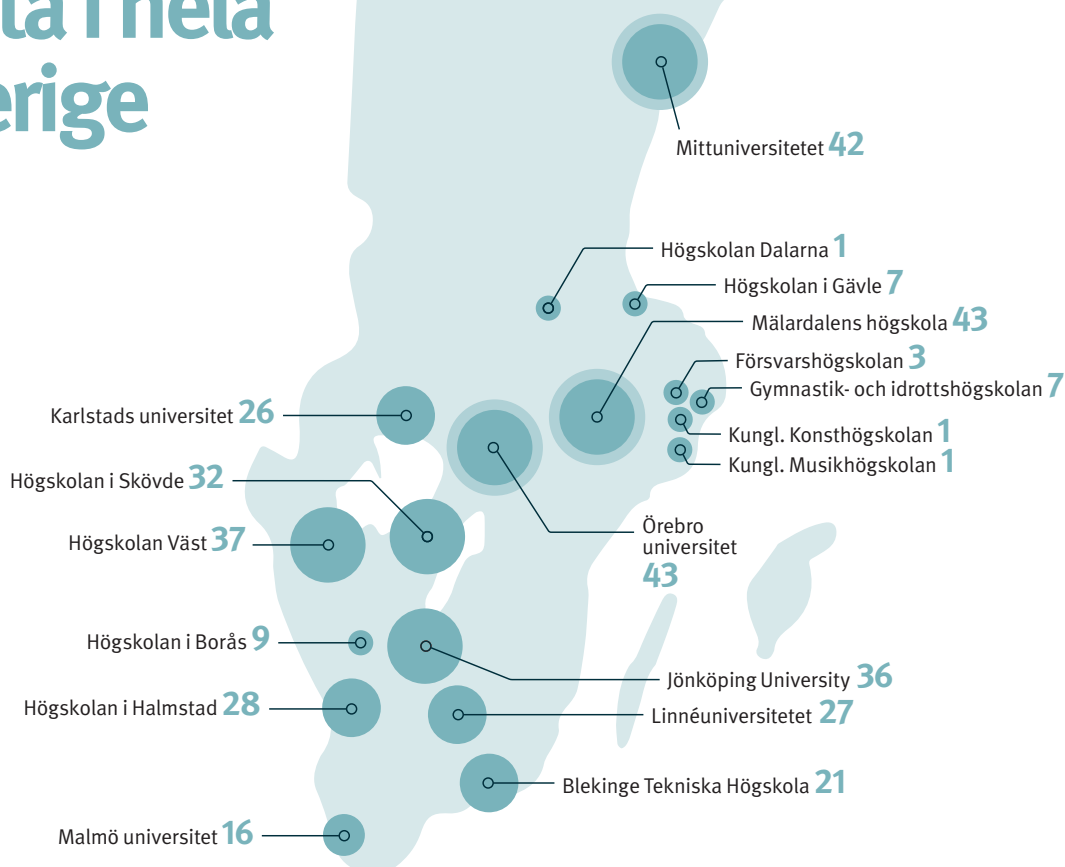
20–30

30–40

40–

Samproduktion

som skapar nytta i hela Sverige

Ett nytt år innebär inte bara nya beviljade projekt – runt om i landet pågår samtidigt tidigare beviljade projekt som skapar nytta genom samproduktion mellan lärosäten och näringsliv. Under förra året pågick **380 projekt** vid **18 olika lärosäten**. Här visas var i landet som projekt, finansierade av KK-stiftelsen, pågick under 2021.

KK-stiftelsen följer alla beviljade projekt under hela projekt-tiden för att säkerställa att de uppnår förväntade resultat och mål enligt ansökan.

Pågående projekt följs bland annat upp mot projektavtal med periodiska rapporter, och en stor del av arbetet består också av att i dialog med projektledare och projektägare

hantera frågor, förändringar och eventuellt uppkomna avvikelser. Beviljad finansiering utbetalas två gånger per år under projekt-tiden. Alla projekt slutrapporterar både resultat och ekonomiskt före avslut. En viktig del i uppföljningen är att säkerställa att näringslivet har medfinansierat projektet enligt avtal och stiftelsens krav. ●

Smarta truckar

testar teorier i verkligheten

Toyota Material Handling och Högskolan i Halmstad samarbetar kring smarta gaffeltruckar. För högskolan är det en chans att testa en teoretisk modell i verkligheten medan Toyota får tillgång till högskolans spetskunskaper inom maskininlärning för att ytterligare effektivisera sina produkter.

Det är i Toyotas fabrik i Mjölby med cirka 3 000 anställda som de smarta gaffeltruckarna testas. Totalt tillverkas här cirka 80 000 eldrivna inomhustruckar per år. Mer konkret innebär smartheten att truckarna förses med en integrerad telematik som i detalj beskriver vad de gör 24 timmar om dygnet. Det berättar Jonas Klang som är Program Manager Innovation, med bland annat uppgiften att göra verksamheten mer innovativ.

– På våra truckar har vi en dator som styr och övervakar saker och ting. Nu har vi i samarbete med högskolan tränat en algoritm som automatiskt klassificerar vad trucken gör utifrån dataströmmar i systemet. Algoritmen ska genom kombinationer av meddelanden och data kunna förstå vad trucken faktiskt gör. Frågan är om samma ”approach” som används för bildigenkänning är användbar för denna högupplösta dataström, säger han.

När vi gör intervjun är det bara två veckor sedan pilotprojektet drog igång och det ska fortsätta i ytterligare en månad. Förhoppningen är att det ska leda till en mer effektiv användning av truckarna, en förbättring av service och underhåll och att haverier kan undvikas med ökad kunskap om hur kunderna använder sina truckar.

– Vi kopplade upp våra truckar redan för 15 år sedan, men är övertygade om att det fortfarande finns massor att lära kring vad vi kan göra med informationen. Högskolan i Halmstad har kunskaper i maskininlärning som

gör att vi kan utveckla ett ännu bättre system för styrning och övervakning. Samtidigt kan vi ge högskolan ett kvitto på att deras teorier fungerar i verkligheten, säger Jonas Klang.

Boris Ahnberg, Solution Architect på Toyota Material Handling, är en av initiativtagarna till samarbetet med Högskolan i Halmstad. Han säger att den kunskap som finns om algoritmdrivna kunskapssystem har varit en motor i samarbetet ända sedan 2015.

– Jag tycker det är oerhört värdefullt att samarbeta med Högskolan i Halmstad och även med KTH och Linköpings universitet. Studenter och högskolor kan lära sig av vår verklighet samtidigt som vi behöver tillgång till deras spetskompetens. Jag skulle också gärna se ett ökat samarbete mellan oss och högskolans andra partners, säger han.

”Samarbetet med näringslivet är spännande eftersom det ställer stora krav på problemlösning.”

THORSTEINN RÖGNVALDSSON
ÄR PROFESSOR I DATAVETENSKAP
OCH FÖRESTÅNDARE FÖR
CENTRUM FÖR FORSKNING OM
TILLÄMPADE INTELLIGENTA
SYSTEM (CAISR) VID HÖGSKOLAN
I HALMSTAD.

Thorsteinn Rögnvaldsson är professor i datavetenskap och föreståndare för Centrum för forskning om tillämpade intelligenta system (CAISR) vid Högskolan i Halmstad. Han ser det som en viktig uppgift att göra den svenska industrin mer konkurrenskraftig med hjälp av AI och maskininlärning.

– Sedan ska vi förstås få ut massa intressant forskning också. Samarbetet med näringslivet är spännande eftersom det ställer stora krav på problemlösning. Det är inte bara att ta en algoritm och köra, utan forskarna måste ta hänsyn till verkligheten. Jag är övertygad om att samarbetet med våra industriparters både vässar våra forskare och stärker konkurrenskraften hos svenska företag, säger han. ●

TEXT: CARINA JÄRVENHAG

Vid Toyota Material Handlings fabrik i Mjölby produceras cirka 80 000 eldrivna truckar per år.

Produktivt samarbete

Pilotprojektet med smarta gaffeltruckar är ett samarbete mellan Toyota Material Handling Europe och Centrum för forskning om tillämpade intelligenta system (CAISR) vid Högskolan i Halmstad. CAISR är ett forsknings- och utbildningscentrum för AI som finansieras av högskolan tillsammans med KK-stiftelsen och med stöd av svensk industri.

FOTO: PRIVAT

FOTO: HÖGSKOLAN HALMSTAD

THORSTEINN RÖGNVALDSSON
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

JONAS KLANG TOYOTA MATERIAL HANDLING

FOTO: PAVEL KOUBEK

ROBERT
BRUMMERGIANFRANCO
GROMPONE

FOTO: BIOGAIA

Mat och hälsa

Örebro universitet bygger stark miljö

KK-stiftelsen vill på ett effektivt sätt stödja utvecklingen av starka forsknings- och utbildningsmiljöer. Genom att utveckla starka, samproducerande forsknings- och utbildningsmiljöer skapar lärosätena vetenskaplig styrka och hög samhällsnytta. Sådana miljöer kan ta en stark nationell och internationell position, och ge lärosätet en tydlig profilering.

Ett av Örebro universitets starka forskningsområden handlar om mat och hälsa. Inom detta område finns en etablerad forskningsmiljö som försöker förstå samspelet mellan kost, mage och hjärna för att hitta nya behandlingar och på sikt även ny diagnostik.

– Det gäller vanliga sjukdomar som drabbar både mage och hjärna, men inbegriper också stressrelaterade problem, orolig mage och förändringar som kommer med åldrade, berättar Robert Brummer som är professor i medicin och leder forskningsmiljön vid Örebro universitet.

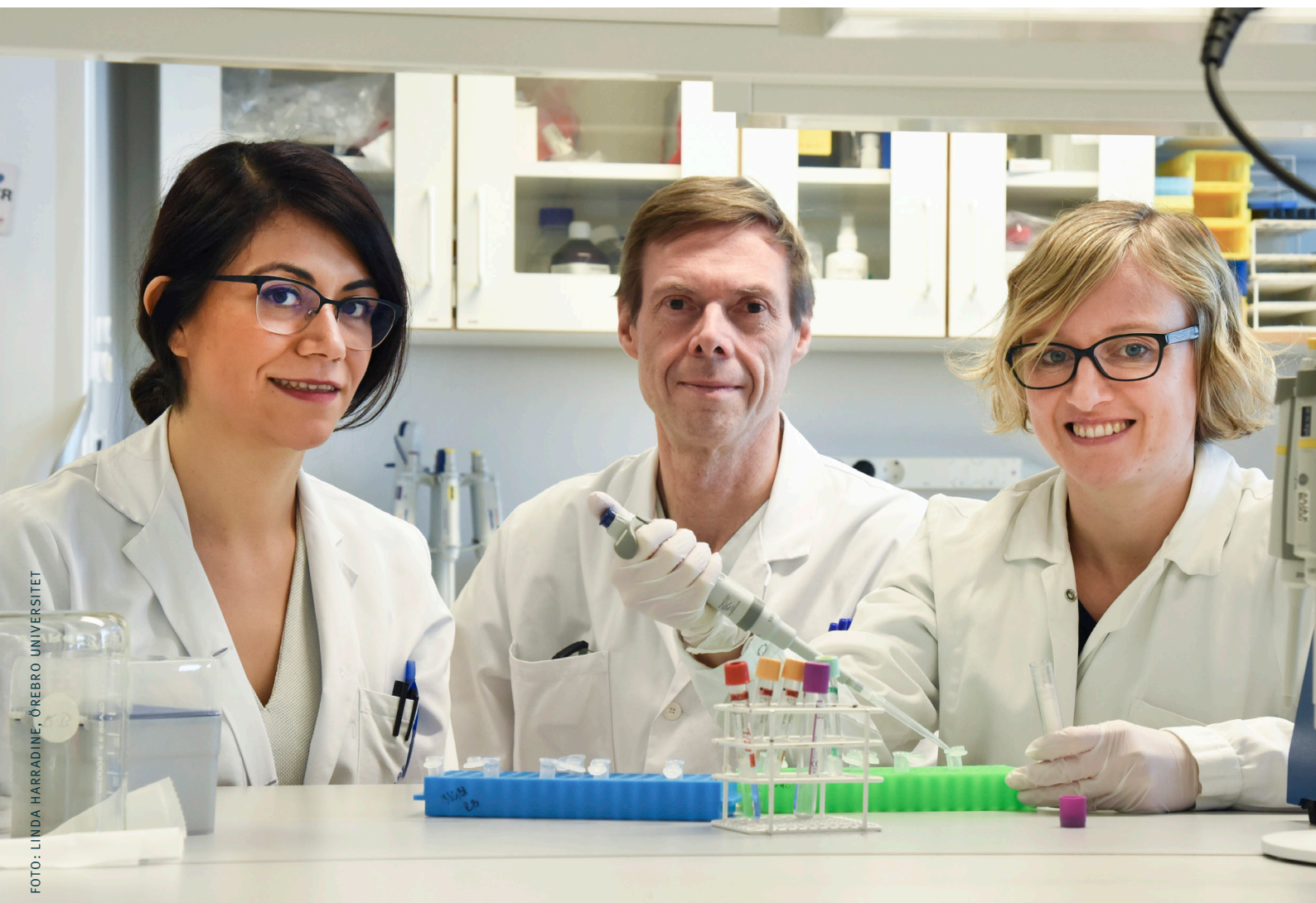
Forskningsmiljön började byggas upp 2012. Man har hela tiden jobbat tvärvetenskapligt och i samarbete med sjukvården och företag.

– Medicinska fakulteten i Örebro är liten och måste hitta en egen väg. Genom att bygga upp interdisciplinära miljöer får vi en kritisk massa. Och vår modell har stått sig, säger Robert Brummer.

Arbetet har sedan starten stöttats av KK-stiftelsen som redan 2011 gav ett stort stöd till uppbyggnaden av en forskningsprofil. Därefter har miljön bland annat fått pengar för att kunna rekrytera nya forskare.

– Utan KK-stiftelsens stöd hade vi aldrig kunnat utvecklas och etablera detta forskningsfält. Det har varit kärnan i vår finansiering. Och rekryteringarna av biträdande lektorer har varit oerhört viktiga för att bygga upp vår miljö.

Företagen de samverkar med är mindre bolag som ofta

Från vänster: Fernanda Roca, Robert Brummer och Julia König vid Nutrition-Gut-Brain Interactions Research Centre (NGBI), Örebro universitet.

saknar egna labb och som kan använda den utrustning som finns på universitetet, som mikroskop och teknik för medicinsk bildåtergivning. Forskarna får i gengäld hjälp att förstå vilka problem som behöver lösas.

– Modellen är att se vad de behöver för nya verktyg, exempelvis biomarkörer, för att utforska ett visst område, som vi kan utveckla tillsammans. Modellen är bra för alla. Men samarbetena får inte leda till att man försummar ny vetenskaplig utveckling.

Ett av bolagen som är med är svenska Biogaia – som gör produkter som innehåller hälsosamma bakterier, så kallad probiotika. Samarbetet handlar till stor del om att göra kliniska studier.

Gianfranco Grompone är forskningschef vid Biogaia.

– Vi har i gemensamma projekt tittat exempelvis på hur kosttillskott med probiotika påverkar tarmfunktionen. Vi behöver göra kliniska studier för att säkerställa att ett preparat är effektivt innan det släpps ut på marknaden, säger han.

I fjol drog företaget tillsammans med Örebroforskarna igång en gemensam studie kring Covid-19. Syftet är att undersöka om bakterien *Limosilactobacillus reuteri* och vitamin D kan få immunförsvarets antikroppar att svara bättre vid en covid-19-infektion. Den kliniska studien pågår nu och några resultat finns inte än.

Men samarbetet handlar också om att klarlägga vad det är som gör att en viss probiotika har – eller inte har – effekt.

– När vi har kliniska data som indikerar att en viss probiotika kan ha en specifik antiinflammatorisk effekt, går vi till labbet och gör grundläggande forskning för att förstå mekanismerna bakom. Vi har egna labb men samarbetar med universitetslaboratoriet i Örebro, säger Gianfranco Grompone.

I kunskapsmiljön vid Örebro universitet finns såväl forskning som utbildning och samverkan. Universitetet utbildar läkare och ger en masterutbildning i experimentell medicin.

– Utbildning är viktig för att kunskaperna sprids genom studenterna. Och när studenterna arbetar nära forskare och ser hur forskningen går till, kan de inspireras att välja forskarbanan. Vi har rekryterat flera nya forskare på det sättet, berättar Robert Brummer.

Företagen bidrar med medfinansiering. Utöver det finansieras forskningen, förutom av KK-stiftelsen, även av bland andra Vetenskapsrådet och Formas samt genom olika EU-medel.

Forskningsområdet har blivit viktigt för universitetet. Örebro universitet har bestämt att Mat och hälsa ska vara ett av universitetets profilområden. Det andra är Robotik och AI. ●

TEXT: SIV ENGELMARK

Ledningsgrupp och kansli

Ovan från vänster:

KK-STIFTELSENS LEDNINGSGRUPP

Eva Schelin vd

Linda Assbring chef Programverksamheten, programansvarig *Företagsforskarskolor*

Britt-Marie Granting chef Verksamhetsstöd

Eva Högström ansvarig Kommunikation

Stefan Östholm chef Analys och utvärdering

MEDARBETARE

Irina Bjurman redovisningsansvarig

Maria Dollhopf programansvarig *Prospekt och Expertkompetens*

Yvonne Fors programansvarig *Synergi och Rekryteringar*

Martin Fröberg analytiker Analys och utvärdering

Gabriel Granström programansvarig *HÖG*, Analys och utvärdering

Malin Henningsson projektledare för stiftelsens utveckling av stöd till starka miljöer

Mattias Jarl programansvarig *Forskningsprofiler och KK-miljöer*

Birgitta Olsson vd-sekreterare och programadministratör

Petter Zirath programansvarig *Avans och NU*

FOTO: STEN JANSIN

Styrelse

Elisabeth Nilsson *ordförande KK-stiftelsen*, f.d. landshövding, särskild utredare, styrelseledamot Boliden AB, ordf. Scandinavian Japan Sasakawa Foundation, styrelseledamot Tekniska museet, ledamot Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)

Peter Larsson *vice ordförande KK-stiftelsen*, ledamot Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)

Leif G Anderson professor emeritus, Göteborgs universitet, tidigare 1:e vice preses, KVA

Anita Hansbo f.d. rektor, Jönköping University

Ericka Johnson professor, Gender & Society, Linköpings universitet

Arne Lidén *ordförande KK-stiftelsens Kapitalutskott*

Karin Markides rektor American University of Armenia, professor, Analytisk kemi, f.d. rektor, Chalmers tekniska högskola, ordf. Danmarks tekniska universitet

Björn Odlander grundare och delägare, HealthCap

Eugenia Perez Vico docent i innovationsvetenskap, universitetslektor, Högskolan i Halmstad

Thomas Strand f.d. riksdagsledamot, chef Näringsliv och kompetensförsörjning, Region Jönköpings län; f.d. vice ordf. Riksbankens Jubileumsfond

Styrelsen är KK-stiftelsens högsta beslutande organ. Två ledamöter utses av regeringen och övriga åtta av styrelsen själv. Förslag till ledamöter (sju stycken) lämnas av Kungl. Vetenskapsakademien, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, Sveriges universitet och högskolor (SUHF), samt av myndighetscheferna vid Vetenskapsrådet, Forte, Formas och Vinnova, medan en ledamot föreslås av styrelsen själv.

Mandatperioden för styrelsen är 1 juli 2019–30 juni 2022.

2021

Årsredo- visning

• Förvaltningsberättelse	30
• Resultaträkning	35
• Balansräkning	36
• Noter	38
• Underskrifter	42
• Revisionsberättelse	43

Förvaltningsberättelse

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling,
organisationsnummer: 802400-4213

Styrelse och verkställande direktör avger följande årsredovisning.

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen bildades genom beslut av riksdag och regering i juni 1994. Verksamheten inleddes i augusti 1994. Stiftelsen har sitt säte i Stockholm. Uppgifter inom parentes avser år 2020.

Stiftelsens ändamål

Stiftelsens ändamål är att stödja kunskaps- och kompetensutbyte mellan näringsliv och universitet, högskolor och forskningsinstitut (§ 1 a), finansiera forskning vid mindre och medelstora högskolor samt nya universitet, inom särskilda profilområden (§ 1 b) samt främja användningen av informationsteknologi (§ 1 c). Det senare ändamålet ansågs uppfyllt år 2016 och i dag stödjer stiftelsen de två första ändamålen.

Styrelse

KK-stiftelsens styrelse består sedan 1 juli 2019 av följande ledamöter:

- Elisabeth Nilsson, ordförande
- Leif Anderson
- Anita Hansbo
- Ericka Johnson
- Peter Larsson, vice ordförande
- Arne Lidén
- Karin Markides
- Björn Odlander
- Thomas Strand
- Eugenia Perez Vico

Styrelsen har under år 2021 haft fyra ordinarie (sju) sammanträden.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Även 2021 har till stor del påverkats av den pågående pandemin även om vissa förhoppningar om bättre tider fanns under hösten. Bemanningen på kontoret återgick därför under en period till närvaro för alla minst tre dagar i veckan, för att sedan återgå till hemarbete. Kontoret har dock varit bemannat i någon omfattning under hela året. Så gott som samtliga möten, både interna och externa, har skett i digital form.

Beviljade medel under 2021 inom ordinarie program uppgick till 442 (504) mnkr till 68 (72) projekt, varav 14 projekt till KK-miljöer. De sistnämndas värde uppgick till 125 mnkr. Dessutom beviljades 41 mnkr till 17 projekt inom en särskild utlysning som genomfördes med anledning av pandemin.

Kapitalutskottet har fortsatt sitt arbete med att diversifiera portföljen. Utöver det bolag som bildades med JM och Stiftelsen för strategisk forskning, SSF, förra året har ett liknande samarbete inletts med Afa Sjukförsäkringsaktiebolag, PRI Pensionsgaranti, Försäkringsbranschens Pensionskassa, Bliwa och Tenzing, kallat Granit Bostad. Därutöver har investeringar i ett par fastighetsfonder skett. Värdet av fastighetsinnehav uppgår nu till cirka 10 procent av totala portföljen. Den omdaning av stiftelsens kapitalportfölj som skett under året har lett till att stiftelsen för år 2021 uppvisar ett stort positivt resultat om 1 741 mnkr (316), varav realisationsvinster från avyttrade aktier uppgår till 1 667 mnkr. Stiftelsens kostnader följer väl de budgeterade kostnaderna och är i samma storleksordning år från år. Under året har KK-stiftelsen anställt en kommunikationschef samt ytterligare en analytiker och gjort en ersättningsrekrytering av en handläggare.

Förväntad framtida utveckling, väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Under kommande år förväntas KK-stiftelsens huvuduppgift, att stärka svensk konkurrenskraft, fortsätta i allt väsentligt på samma sätt som tidigare, men med ett ännu större fokus på att bidra till lärosätenas arbete med att bygga starka forsknings- och utbildningsmiljöer.

Stiftelsen vill också synliggöra nyttan av projektfinansieringen, det vill säga undersöka resultaten av beviljad finansiering. En sådan undersökning syftar till att se om dessa stöd kommer hela samhället till godo och hur svensk konkurrenskraft stärks både inom och utom Sverige.

En risk som upplevs bli alltmer relevant är risken för dataintrång. Därför har en översyn av stiftelsens cybersäkerhet initierats. En osäkerhetsfaktor är också hur börsutvecklingen i orostider kommer att påverka stiftelsens kapital på kort och lång sikt. Kapitalutskottet har som uppgift att tillse att stiftelsen har en välbalanserad och diversifierad portfölj.

Främjande av ändamålen

För att främja stiftelsens ändamål bedrivs verksamheten genom ett antal olika programformer som i sin tur ska leda till att lärosätena strategiskt utvecklar välbalanserade, profilerade och konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer.

I dagsläget erbjuder KK-stiftelsen tio programformer med olika inriktning, projektlängd och belopp att söka. För närvarande sker utlysning av program vid två tillfällen per år, en gång på våren och en gång på hösten. Genom att kombinera olika programformer kan det enskilda lärosätet skapa en stark forsknings- och utbildningsmiljö, och samtidigt tillsammans med näringslivet stärka svensk konkurrenskraft.

Beviljat stöd 2021

KK-stiftelsen beviljade under 2021 stöd till 68 (89) projekt med totalt 442 mnkr (545 mnkr).

Beviljat stöd 2021 per programform

Programform	2021 (antal)	2020 (antal)	2021 (mnkr)	2020 (mnkr)
Avans	3	5	7	11
Expertkompetens	1	5	22	80
Forskningsprofiler	4	3	195	146
Företagsforskarskolor	1	3	26	64
HÖG	20	8	84	34
Prospekt	8	6	16	12
Rekryteringar	24	35	49	67
Synergi	3	6	36	87
Särskild utlysning	0	17	0	41
NU	4	0	7	0
Övrigt	0	1	0	2
Totalt	68	89	442	545

Årets skuld till lärosäten

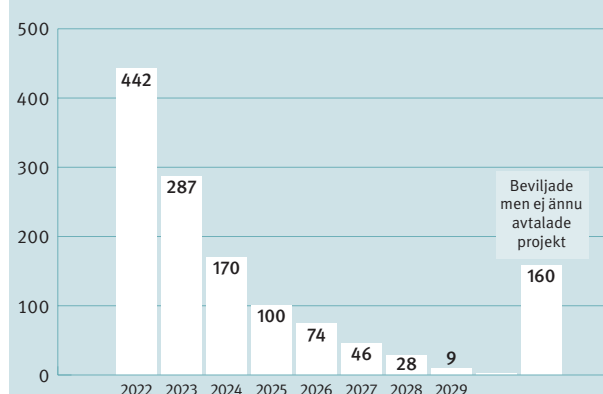
Beslutade men ännu ej utbetalade projektstöd uppgick den 31 december 2021 till 1 315,6 mnkr. Skuldens förändring under 2021 framgår av nedanstående tabell uttryckt i mnkr.

Ingående balans 1 jan 2021	1 385,3
Projektstöd 2021	+ 442
Återförda medel	-21,7
Utbetalningar av projektstöd 2021	- 490
Utgående balans 31 dec 2021	1 315,6

Utbetalningar till pågående projekt uppgick till 490 mnkr (420 mnkr).

Aktuell utbetalningsskuld till lärosätena

(31 december 2021) fördelat över kommande år (mnkr).

Utgående skuld till lärosätena

fördelas enligt nedan.

Lärosäte	Skuld (mnkr)
Blekinge Tekniska Högskola	68,3
Försvarshögskolan	9,9
Gymnastik- och idrottshögskolan	49,7
Högskolan Dalarna	0
Högskolan i Borås	16,9
Högskolan i Gävle	21,1
Högskolan i Halmstad	122,5
Högskolan i Skövde	119,8
Högskolan Väst	137,9
Karlstads universitet	96,3
Kungl. Konsthögskolan	2,5
Linnéuniversitetet	53,1
Malmö universitet	54,2
Mittuniversitetet	133,2
Mälardalens högskola	140,5
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	144,8
Örebro universitet	144,9
Utgående skuld 31 dec 2021	1 315,6 mnkr

Kvarvarande kapital per stadgeområde

Enligt stiftelsens stadgar, 10§, ska redovisning av medel ske i enlighet med vad som framgår av 4§, det vill säga uppdelat på stadgeområdena HÖG, KUB, FI och IT. De två sistnämnda områdena slutfördes 2016 och kvarvarande medel överfördes då till HÖG och KUB.

Från hög tas medel till programformerna HÖG, *Prospekt*, *Synergi* och *Forskningsprofiler*. Från KUB tas medel till programformerna *Expertkompetens*, *Avans*, *NU*, *Rekryteringar* och *Företagsforskarskolor*.

Marknadsvärdet av det kvarvarande kapitalet uppgick den 31 december 2021 till 10,5 mdkr. Fördelning per stadgeområde framgår av nedanstående tabell.

Beloppen anges i mdkr.

Marknadsvärde kvarvarande kapital per stadgeområde				
Verksamhets- område	2021-12-31		2020-12-31	
	Kapital	varav skuld	Kapital	varav skuld
Forskning vid nya universitet och högskolor (HÖG)	7 130	893	5 944	892
Kunskapsutbyte näringsliv, högskola och forskningsinstitut (KUB)	3 370	422	3 285	493
Summa	10 500	1 315	9 229	1 385

Kapital

Planeringshorisont

KK-stiftelsen har, enligt stadgarna, en evig del som avser stöd till forskning vid nya lärosäten (stadgeområdet HÖG). För detta ändamål finns ett bundet kapital som efter indexuppräknings uppgår till 1,79 mdkr. På denna del av kapitalet

får endast avkastningen förbrukas och användas för ändamålet.

Vad gäller övriga delar av stadge- och verksamhetsområden får både kapital och avkastning förbrukas. För att säkerställa att kapitalet kommer räcka över tid sker kontinuerliga beräkningar av framtida utbetalningar i beslutade projekt. En sedan tidigare genomförd Asset Liability Modelling-studie visade att andelen aktier bör öka om nuvarande nivåer på utbetalningar och beslut om stöd ska hålla över en tänkt evig livslängd.

Placeringsriktlinjer för kapitalförvaltningen

KK-stiftelsens styrelse beslutar årligen om placeringsriktlinjer och har det yttersta ansvaret för att dessa följs. Placeringsriktlinjerna behandlar bland annat mål för kapitalförvaltningen, referensportfölj, tillåtna innehav, policy för hållbarhetsfrågor samt förvaring av tillgångar.

Målet för kapitalförvaltningen är att på lång sikt, 15 till 20 år, generera en årlig real avkastning om 3 till 5 procent,

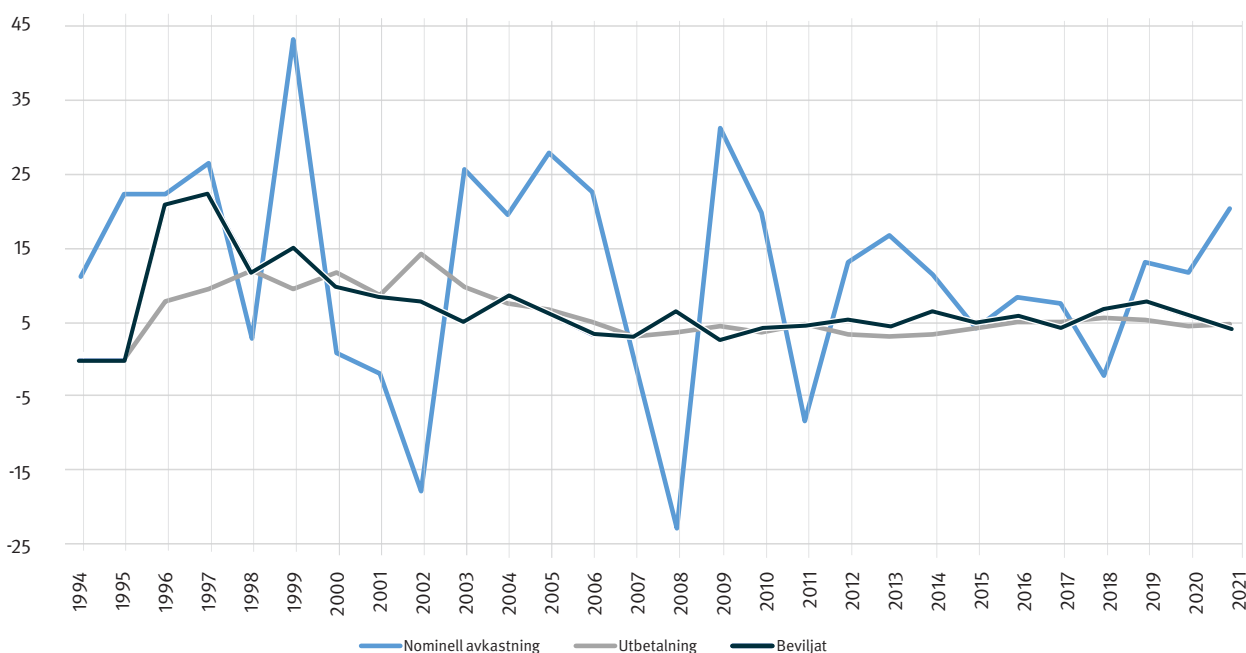
KK-stiftelsen strävar efter att vara en ansvarsfull ägare och arbetar systematiskt för hållbarhet och ansvar i kapitalförvaltningen. De externa förvaltare stiftelsen anlitar ska ha en genomarbetad policy om ansvarsfulla investeringar. Ett minimikrav är att policyn inkluderar en process som gör att principerna i UN Global Compact följs, alternativt att de skrivit under det FN-stödda initiativet PRI och därmed arbetar efter liknande principer, eller att de på annat sätt i huvudsak uppfyller principerna bakom dessa krav.

Förvaltning av KK-stiftelsens kapital

Kapitalutskottets roll är att vara beslutande organ för stiftelsens kapitalförvaltning inom ramen för placeringsriktlin-

Historisk avkastning och utbetalningar

Procent

jerna. Utskottet har rapporteringsskyldighet till styrelsen i enlighet med instruktioner för kapitalutskottet. Kapitalutskottet bereder dessutom underlag för ändringar i policy som styrelsen beslutar om. Under året har kapitalutskottet haft sju möten. Under året har en extern aktör utvärderat kapitalförvaltningen inklusive gjort en analys av hur förvaltarna lever upp till sina hållbarhetsprinciper.

Kapitalutskottets ledamöter består av tre ledamöter ur styrelsen och tre externa expertledamöter enligt följande:

- Arne Lidén, ordförande
- Elisabeth Nilsson, ledamot
- Peter Larsson, ledamot
- Cecilia Thomasson Blomquist, expertledamot
- Sten Dunér, expertledamot
- Mikael Kamras, expertledamot

Under 2021 har förvaltningen av det svenska diskretionära mandatet avslutats och ersatts av svenska aktiefonder.

Det globala mandatet har fortsatt förvalts diskretionärt men kommer att avslutas under 2022. Under 2021 har andelen aktier successivt ökat i portföljen, liksom andelen mer långsiktiga och något mindre likvida alternativa investeringar.

Marknadsvärde

Det totala marknadsvärdet på portföljen uppgick den 31 december 2021 till 10 500 (9 229) mnkr.

Det är en ökning med 1 271 mnkr under året. Årets utbetalningar av stöd uppgick till 490 (420) mnkr.

Den svenska portföljen uppgick till 4,8 mdkr, den globala portföljen till 3,7 mdkr, alternativa placeringar till 1,8 mdkr och likvida medel till 0,2 mdkr.

Fördelning av tillgångsslag i portföljen i procent samt marknadsvärde i mnkr.

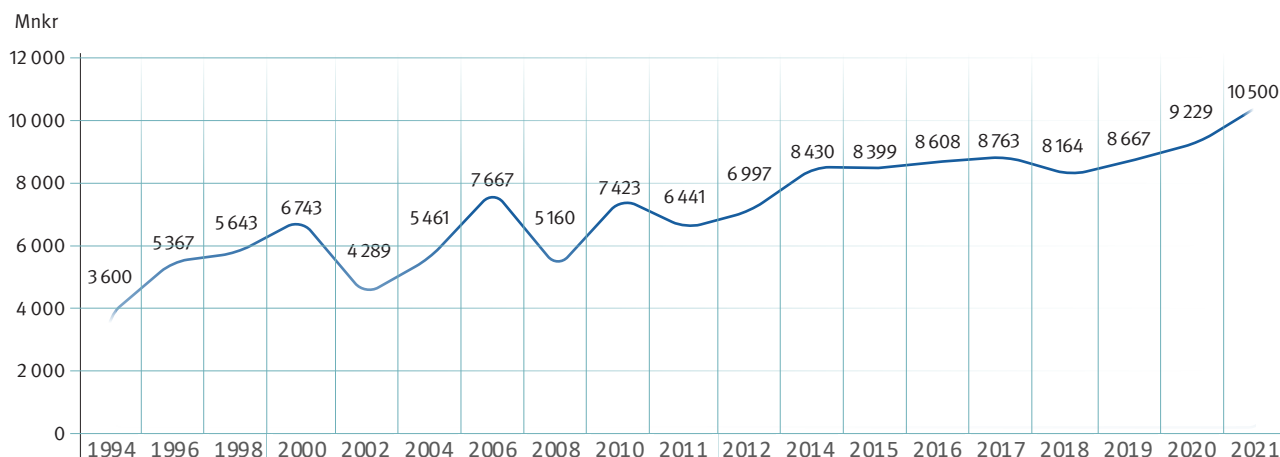
Tillgångsslag	2021-12-31	2020-12-31	Referensportfölj	Marknadsvärde
Aktier varav:	52,4 %	57,4 %	50 %	5 500
Svenska	29,9 %	37,2 %	30 %	3 141
Globala	22,5 %	20,2 %	20 %	2 359
Räntebärande varav:	27,6 %	28,2 %	30 %	2 898
Svenska	16,2 %	17,3 %	15 %	1 701
Globala	11,4 %	10,9 %	15 %	1 197
Alternativa placeringar varav:	17,4 %	9,9 %	20 %	1 835
Fastigheter	10,9 %	4,1 %	0 %	1 142
Likvida medel hos förvaltare	2,5 %	3,6 %	0 %	260
Derivat	0,1 %	0,9 %	0 %	7
Summa	100 %	100 %	100 %	10 500

Avkastning på KK-stiftelsens kapital

Totalavkastningen på stiftelsens kapitalportfölj 2021 uppgick till 20,45 procent (11,73 procent).

Den stora börsuppgången under 2021 har gagnat stiftelsens portfölj väl. Räntorna har stigit något under året men är fortfarande låga och ses inte som ett investeringsalternativ för tillfället. De enskilt största uppgångarna har varit de fastighetsinvesteringar stiftelsen gjort. Totalt har dessa givit en avkastning runt 40 procent medan räntor givit en negativ avkastning.

Kapitalets marknadsvärde per år sedan KK-stiftelsens instiftande

Bilden Historisk tillväxt och utbetalningar förklarar hur KK-stiftelsens startkapital om 3,6 mdkr utvecklats till ett nuvarande värde om 10,5 mdkr.

Sedan stiftelsen instiftades för 27 år sedan har 11,1 mdkr utbetalats i form av olika sorters stöd i enlighet med stiftelsens ändamål.

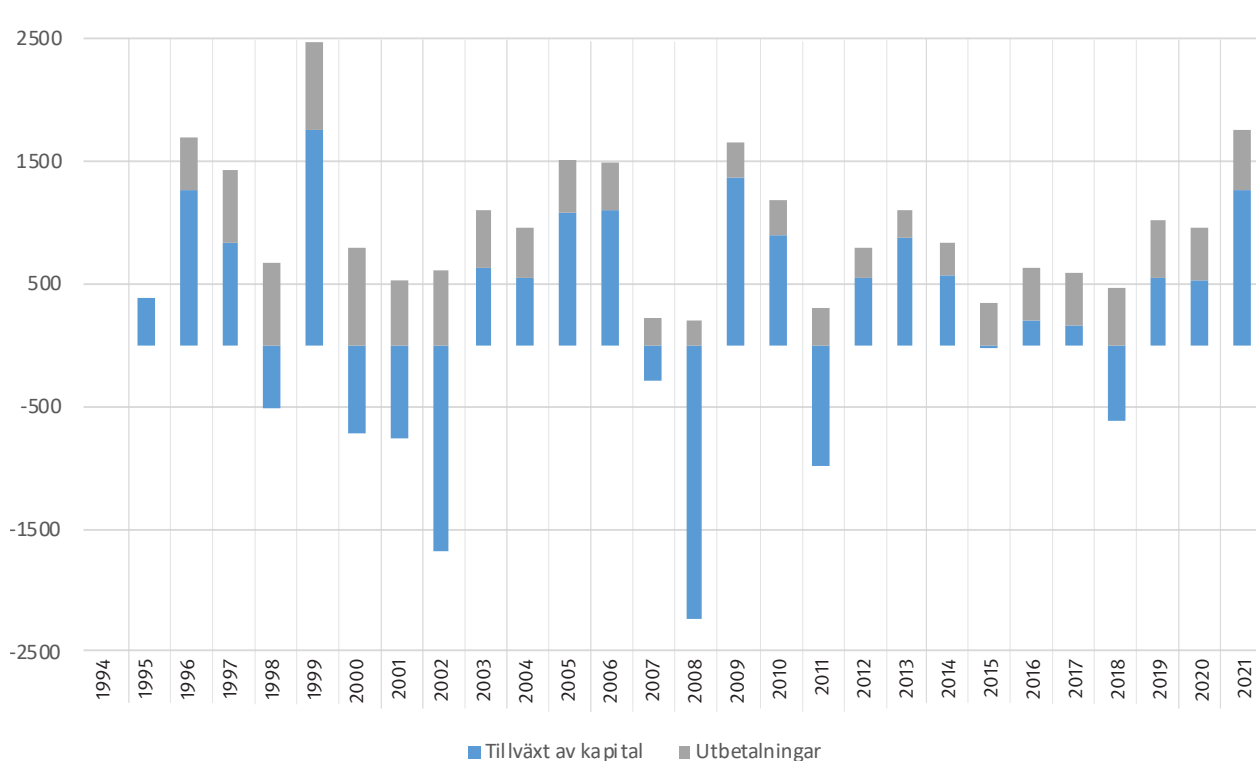
Övrigt

Skatter

Begränsad skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (7 kap 3§) förutsätter att tre krav är uppfyllda; ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven. Stiftelsen uppfyller alla tre kraven och beskattas därför inte för kapitalinkomst.

Historisk tillväxt och utbetalningar

Total tillväxt: 6,8 mdkr
Totalt utbetalt: 11,1 mdkr

Resultat och ställning

Flerårsöversikt (mnkr)	Not	2021	2020	2019	2018	2017
Beslutade stöd		442	545	676	543	376
Återförda och återbetalade stöd		-43	-16	-39	-33	-31
Nettostöd		399	529	637	510	345
Totalt utbetalade stöd		490	419	458	463	444
Resultat från avyttring finansiella anläggningar	2	1 667	305	256	676	726
Årets resultat		1 741	316	298	707	882
Eget kapital (bokfört värde)		7 847	6 506	6 719	7 056	6 861
Eget kapital (marknadsvärde)		10 500	9 229	8 693	8 763	8 608

I övrigt hänvisas till resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultat- räkning

Resultaträkning anges i kr.

	Not	2021	2020
Stiftelsens intäkter			
Aktieutdelningar		105 815 535	71 090 047
Ränteintäkter		17 709 977	15 459 443
Övriga intäkter		55 230	416 546
Summa intäkter		123 580 742	86 966 036
Stiftelsens kostnader			
Finansiella kostnader	3	-14 146 279	-41 901 953
Administrationskostnader		-13 574 179	-18 509 184
Personalkostnader	4	-18 555 039	-17 748 796
Övriga externa kostnader	4	-3 221 089	-2 419 206
Avskrivningar och nedskrivningar		-307 564	-433 405
Summa kostnader		-49 804 150	-81 012 544
Förvaltningsresultat		73 776 592	5 953 492
Finansiella poster			
Resultat från avyttring av finansiella anläggningstillgångar	2	1 667 304 909	305 704 380
Valutakursresultat		-259 799	4 346 015
Summa finansiella poster		1 667 045 110	310 050 395
Årets resultat		1 740 821 702	316 003 886

Balans- räkning

Balansräkning anges i kr.

Tillgångar

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	5	1 771 343	1 917 457
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar	6	8 774 988 866	7 563 415 188
Andelar i intressebolag	7	167 925 693	167 925 693
Andra långfristiga fordringar	12	1 398 250	1 398 250
Summa finansiella anläggningstillgångar		8 944 312 809	7 732 739 131
Summa anläggningstillgångar		8 946 084 152	7 734 656 588
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 053 618	0
Övriga kortfristiga fordringar	8	0	81 783 803
Förutbetalda kostnader	9	1 890 638	2 056 185
Summa kortfristiga fordringar		2 944 256	83 839 988
<i>Likvida medel</i>			
Banktillgodohavande		219 166 205	146 107 514
Summa omsättningstillgångar		222 110 461	229 947 502
Summa tillgångar		9 168 194 613	7 964 604 090

Eget kapital och skulder

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundna reserver		1 791 158 376	1 724 435 224
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		4 314 914 397	4 465 266 785
Årets resultat		1 740 821 703	316 003 886
Summa fritt eget kapital		6 055 736 100	4 781 270 671
Summa eget kapital		7 846 894 476	6 505 705 895
Skulder			
<i>Långfristiga</i>			
Beslutade, ej utbetalade stöd		860 523 639	979 941 033
<i>Kortfristiga</i>			
Leverantörsskulder		879 930	2 663 391
Beslutade, ej utbetalade stöd		455 105 578	405 385 719
Övriga skulder		754 448	53 742 834
Upplupna kostnader	10	4 036 542	17 165 218
Summa kortfristiga skulder		460 776 498	478 957 162
Summa skulder		1 321 300 137	1 458 898 195
Summa eget kapital och skulder		9 168 194 613	7 964 604 090

Förändringar eget kapital

Förändringar eget kapital (tkr)	Stiftarkapital bundet	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Eget kapital 2021-01-01	1 724 435	4 465 267	316 004	6 505 706
Omföring balanserat resultat		316 004	-316 004	0
Värdesäkring bundet eget kapital	66 723	-66 723		0
Årets beslutade stöd		-442 188		-442 188
Årets återförda/återbetalda stöd		42 555		42 555
Årets resultat			1 740 821	1 740 821
Eget kapital 2021-12-31	1 791 158	4 314 915	1 740 821	7 846 894

Noter

Noter anges i kronor om inget annat anges.

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är förändrade på så sätt att realisationsresultat har klassificerats om i resultaträkningen från att ligga som intäkt till att redovisas under finansiella poster. Tidigare år redovisades beviljade, ej utbetalade stöd som en avsättning av skälet att de inte var avtalade. Nu redovisas beslutade stöd enbart som kort- respektive långfristiga skulder. Uppställningen av resultaträkningen har anpassats till stiftelsens verksamhet och avviker därför från årsredovisningslagens uppställningsform.

Resultaträkning

Intäkter

Intäkter värderas till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas. Stiftelsens intäkter härrör sig helt från kapitalet i form av utdelningar, räntor och realisationsresultat. Under året har portföljen genomgått en omdaning vilket lett till att aktierna avyttrats för att investeras i fonder.

Administrationskostnader

Administrationskostnader summerar samtliga kostnader för lokaler, it-drift, kommunikation, webb, trycksaker, rese- och transportkostnader, styrelse, revision, konsult- och juristtjänster inklusive upphandlings-konsulter samt medlemsavgifter.

Leasing

Stiftelsens samtliga leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Övriga externa kostnader

Summerar i sin helhet kostnader för externa bedömare och peers såsom arvoden, resekostnader och sammanträden.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att anställda utför tjänster. Pensionskostnader klassificeras som avgiftsbestämda och kostnadsförs löpande det år de tjänas in.

Balansräkning

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden. Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Valutaomräkning

Poster i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs och hämtas från Bloomberg. Eventuella kursvinster eller kursförluster redovisas under finansiella poster.

Aktier och andelar

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K 3 kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärde. Portföljen består av aktier, aktiefonder, obligationer samt Private Equity. KK-stiftelsens värdepappersinnehav är långfristigt och förvaltas av stiftelsen som en portfölj och värderingen sker kollektivt.

Detta innebär att om värdepappernas sammanlagda anskaffningsvärde överstiger det sammanlagda marknadsvärdet sker nedskrivning av hela portföljens värde till det sammanlagda marknadsvärdet.

Obligationer redovisas till upplupet anskaffningsvärde, vilket innebär att eventuellt över eller under parivärde skrivs av under obligationens löptid.

Som andelar i intresseföretag redovisas innehav av andelar i ett annat företag som är avsett att främja verksamheten genom att skapa en varaktig förbindelse med det andra företaget.

Innehaen innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger. Fastighetsinnehav bokförs till anskaffningsvärde men värderas marknadsmässigt med hjälp av EPRA-NAV.

Beviljade medel

Beviljade medel redovisas direkt mot fritt eget kapital. Beslutade men ej utbetalade medel redovisas som kortfristiga skulder, om utbetalning ska ske inom ett år, respektive långfristiga skulder om utbetalning ska ske senare än efter ett år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstyp	Tid
Teknisk utrustning	2 år
Inventarier	5 och 10 år

Not 2	Resultat vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	2021	2020
Vinst vid avyttring		1 755 522 756	376 224 951
Förlust vid avyttring		-88 910 849	-67 624 353
Valutakursdifferens		693 002	-2 896 218
Belopp vid årets utgång		1 667 304 909	305 704 380

Not 3	Finansiella kostnader	2021	2020
Övriga finansiella kostnader		13 643 865	41 444 887
Bankräntor		17 996	13 580
Övriga avgifter		45 784	42 813
Externa kostnader		438 634	400 673
Utgående redovisat värde		14 146 279	41 901 953

Not 4	Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden	2021-12-31	2020-12-31
Medelantalet anställda			
Kvinnor		9	9
Män		5	5
Summa		14	14
Könsfördelning i styrelse			
Kvinnor		5	5
Män		5	5
Summa		10	10

Löner och arvoden			
Styrelse, vd		3 027 652	2 919 409
Anställda		9 491 805	9 239 114
Arvode till övriga		2 295 166	1 969 742
Summa		14 814 623	14 128 265

Pensionskostnader och andra sociala avgifter			
Pensionskostnader exklusive särskild löneskatt		2 376 510	2 399 684
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal		4 736 390	4 153 793
Summa		7 112 389	6 553 477

Totalt		21 927 523	20 681 742

Vd är tillsvidareanställd.

Avgångsvederlag motsvarande 6 månadslöner, utan pensionsavsättning utöver uppsägningslön om 6 månader.

Noter

Not 5 Inventarier	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 462 490	867 779
Inköp	161 450	2 174 495
Försäljningar/Utrangeringar	0	-579 784
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 623 940	2 462 490
Ingående avskrivningar	-545 034	-691 412
Försäljningar/Utrangeringar	0	579 784
Resultat avyttring inventarier	0	-110 891
Årets avskrivningar	-307 564	-322 514
Utgående ackumulerade avskrivningar	-852 598	-545 033
Utgående redovisat värde	1 771 343	1 917 457

Not 6 Finansiella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	7 563 415 188	7 908 668 296
Tillkommande värdepapper	6 899 980 162	2 843 835 885
Avgående värdepapper	-5 688 406 484	-3 189 088 993
Summa bokfört värde	8 774 988 866	7 563 415 188

Marknadsvärde (tkr)

Svenska aktier	3 141 332	3 425 942
Utländska aktier	276 932	221 516
Svenska räntor	1 701 291	1 594 922
Global multistrategifond	3 378 190	2 862 006
Alternativa placeringar	1 835 199	907 964
Likvida medel, inklusive kassa hos förvaltare	166 877	210 461
Summa marknadsvärde	10 499 821	9 222 811

Not 7 Andelar i intressebolag	2021-12-31	2020-12-31
JMJV Hyresbostäder Holding AB, 559269-4318, med säte i Stockholm. 200 stamaktier, 40 procent andel och röster.		
Ingående värde	167 925 693	0
Investeringar	0	167 925 693
Utgående redovisat värde	167 925 693	167 925 693

Not 8 Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
Sålda ej likviderade värdepapper	0	80 034 267
Kortfristiga fordringar	0	1 749 536
Totalt	0	81 783 803

Not 9 Förutbetalda kostnader	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyror	1 105 749	1 076 723
Övriga förutbetalda kostnader	784 889	979 462
Summa förutbetalda kostnader	1 890 638	2 056 185

Not 10 Upplupna kostnader	2021-12-31	2020-12-31
Övriga upplupna kostnader	617 323	20 527
Upplupna semesterlöner	620 993	723 231
Upplupna sociala avgifter	464 888	501 590
Kammarkollegiet	475 028	395 921
Revisionskostnader	100 000	48 000
Avvecklingskostnader	0	1 425 139
Förvaltningskostnader	1 758 310	14 050 810
Summa upplupna kostnader	4 036 542	17 165 218

Not 11 Eventualförpliktelser	2021-12-31	2020-12-31
Avser ett industridoktorandavtal med KTH, där KK-stiftelsen förbinder sig att bekosta doktorandutbildningen för en medarbetare under perioden 2014-01-01–2022-01-31. Därutöver finns investeringsåtagande i finansiella innehav.		
Eventualförpliktelser	816 071	816 071
Utbetalt	–623 161	–511 631
Investeringsåtagande	450 197 744	200 000 000
Totalt	450 390 654	200 304 440

Not 12 Ställda säkerheter	
Deposition hyreskontrakt till och med 2029-09	1 389 250

Not 13   Väsentliga händelser efter balansdagen
Rysslands invasion av Ukraina skapar oro på finansmarknaderna som kan påverka KK-stiftelsens kapital på ett negativt sätt. Det skulle kunna leda till att beviljade medel och utbetalningar av stöd måste minska under en tid.

Stockholm den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

ELISABETH NILSSON
ordförande

PETER LARSSON
vice ordförande

LEIF ANDERSON

ANITA HANSBO

ERICKA JOHNSON

ARNE LIDÉN

KARIN MARKIDES

BJÖRN ODLANDER

EUGENIA PEREZ VICO

THOMAS STRAND

EVA SCHELIN
verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som
framgår av våra elektroniska underskrifter.

Auktoriserad revisor

Förtroendevald revisor

JENS KARLSSON
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

MIKAEL ALEXANDERSSON
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Avser årsredovisning på sidorna 29–42

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensutveckling för år 2021. Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalde revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2020 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 30 mars 2021 med omodifierade uttalanden i *Rapport om årsredovisningen*.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna). Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information. I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta

verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garant i för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slut sats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensutveckling för år 2021. Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen. Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka

tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB
JENS KARLSSON
Auktoriserad revisor

Ugglarp den dag som framgår av min elektroniska underskrift

MIKAEL ALEXANDERSSON
Förtroendevald revisor

KK-stiftelsens uppdrag är att stärka Sveriges konkurrenskraft. Stiftelsen finansierar projekt vid landets högskolor och nya universitet med målet att dessa ska bygga starka och internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer inom profilerade områden.

Projekten drivs i samproduktion med näringslivet, då utbyte mellan akademi och företag är avgörande för svensk konkurrenskraft.

KK-stiftelsen ><

Kungsträdgårdsgatan 18, 111 47 Stockholm, Sverige
www.kks.se